

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR SEFERİHİSAR BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7.	DENETİM BULGULARI	12
8.	EKLER.....	63

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Belediyenin Teşkilat Bilgisi.....	4
Tablo 2: Personel Dağılımı	5
Tablo 3: Personel Sayısının Seyri	5
Tablo 4: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler	5
Tablo 5: 2019 Bütçe Gideri Tahminleri ve Gerçekleşmeleri.....	6
Tablo 6: 2019 Bütçe Geliri Tahminleri ve Gerçekleşmeleri.....	6
Tablo 7: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..	6
Tablo 8: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ...	7
Tablo 9:150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının Yıllar İtibari İle Değişimi.....	13
Tablo 10: Borç Stok Tutarı Hesabında Dikkate Alınacak Hesap Alanları ve Borç Stok Toplamı.....	17
Tablo 11: Kesin Mizan ve İtfa Tablosu karşılaştırması.....	19
Tablo 12: Güncellenmeyen Gelir Kalemleri.....	21
Tablo 13: Otopark Olarak Kiraya Verilen Alanlar	28
Tablo 14: Kiraya Verilen Taşınmazlardan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerleri	49
Tablo 15: Kiralanan Taşınmazlar	50
Tablo 16: Seferihisar Belediyesi 21/f ve 22/d doğrudan temin limitleri	52
Tablo 17: 22/a ve 22/b'den Yapılan Alımlar	54
Tablo 18: Ücret Artışı Yapılan İşçilere İlişkin Liste	59

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. İlk Madde ve Malzemeler Hesabının Gerçeği Yansıtması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Kamu İdaresinin Bütçe İçi İşletmesine Tahsis Edilen Ödeneğin Bütçeleştirme İşleminin İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygun Olmaması

2. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

3. Borç Stok Tutarının Hatalı Tespit Edilmesi, Borçlanma Limit Aşımına Dair İzin Alınmaması ve İtfa Tablosu ile Kesin Mizan Arasında Farklılıklar Bulunması

4. Yeniden Değerleme Oranında Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi

5. Ambalaj ve Cam Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İşinin İhale Edilmemesi ve Verilen İmtiyaz Hakkı Karşılığında Gelir Elde Edilmemesi

6. Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

7. Büyükşehir Belediyesinin Görev ve Sorumlulukları Kapsamında Yer Almasına Karşın Belediye Tarafından Yol Üstü Otoparkların Kiraya Verilmesi

8. Çevreyi Kirletecek Şekilde Atık Bırakanlara Çevre Kanunu Uyarınca Ceza Kesilebilmesi İçin Gereken Yetki Belgesinin Alınmaması

9. Eğlence Hizmeti Sunan İşletmelerden Eğlence Vergisinin Alınmaması

10. Kamu İdaresinden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İşyerlerine Çevre Temizlik Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması ile Emlak Vergisi Tahakkukunun Eksik Yapılması

11. Emlak Vergisi Hesaplamalarında Kullanılan Bina İnşaat Sınıflarının Hatalı Tespit Edilmesi

12. İşletme Hakkı Niteliğindeki Kiralamalar Üzerinden Katma Değer Vergisi Tahsil Edilmemesi

13. Muafiyet Tesis Edilen Mükelleflerin Muafiyet İçin Gerekli Şartları Sağlaması Hususunda

Etkin Bir Tespit ve Teyit Mekanizmasının Bulunmaması

14. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

15. Kurumun Yıllık Toplam Personel Giderlerinin, Bir Önceki Yıl Bütçe Gelirlerinin %40'ını Aşması

16. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Mevzuatında Belirtilen Zamanlarda İlgili İdareye Gönderilmemesi

17. Belediye Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi

18. Hazine Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazın Protokol Yapılmaksızın Kiraya Verilmesi

19. Kamu İdaresinin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı Taşınmazların, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları

20. Kiralanan Taşınmazlara İlişkin Sözleşmelerin Gerekli Şartları Taşımaması

21. Paylaştırma, Devir ve Tasfiye Komisyonu Kararı ile Seferhisar Belediyesine Devredilen Bir Kısım Taşınmazın Belediye Adına Tapu Tescilinin Yapılmaması

22. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarının Kanunda Öngörülen % 10'luk Sınırı Aşması ve Kamu İhale Kurumunun Uygun Görüşünün Alınmaması

23. İhaleye Katılan Aday veya İsteklilerin İhale Kontrol Sisteminden Kontrol Edilmemesi

24. Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmadan Özel Hakka Sahip Olmayan Kişiden Doğrudan Temin Suretiyle Hizmet Temin Edilmesi

25. Geçici Görevlendirmelerin Mahsup İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamalar Yapılması

26. Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan İşçilerin Belediye Şirketinde İşçi Statüsüne Geçirilme İşlemlerinin Hatalı Yapılması

27. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1.Mevzuat ve Görevler

İlçe Belediyesi tüm hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

İlçe Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmasının yanı sıra ulaşım, altyapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. 5216 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak "büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanun'la birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, coğrafi ve kent bilgi sistemleri, çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Ayrıca gıda bankacılığı yapabilir, her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkiler neticesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyelerin yetki ve görevleri arasındadır.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde de İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 6771 sayılı Kanun'la değişik 8'inci maddesi ile yürütme yetkisi ve görevi Cumhurbaşkanına tanındığından Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi uygulamaya geçmiş ve bu değişikliğin mahalli idareler ve dolayısıyla belediyeler üzerinde etkisi; Anayasa'nın 123'üncü maddesinde gerçekleştirilen değişiklikle Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle de kamu tüzel kişiliği kurulabilmesi, 127'nci maddesinde gerçekleştirilen değişiklikle de mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında birlik kurmalarının Cumhurbaşkanının iznine tabi kılınması şeklinde gerçekleşmiştir.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 100'üncü maddesi gereğince;

a) Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek,

b) Mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek,

c) Mahalli idarelerin geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak, istatistiki bilgileri toplamak, değerlendirmek ve yayımlamak,

ç) Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek,

d) Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek,

f) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında sayılmıştır. Bu görevlerin yanında, Anayasa'nın 127'nci maddesi, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 798'inci, 5393 sayılı Kanun'un 10, 45, 46 ve 47'nci maddesiyle İçişleri Bakanlığına belediyeler ile ilgili verilen vesayet yetkisi halen devam etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra İçişleri Bakanlığı'na bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birlikte görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularında ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İlçe belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak başkan yardımcılıkları ve müdürlüklerden oluşur.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na uygun olarak Belediye'nin organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı'ndan oluşmaktadır.

Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır. Belediye başkanı, belediye meclisinin başkanıdır. Seferihisar Belediye Meclisi belediye başkanı ile birlikte 16 üyeden oluşmaktadır.

Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden oluşur.

Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi meclis kararı ile olur.

Belediyesi personeli belediye başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur.

Belediye başkan yardımcısı, meclisin teklifi üzerine belediye başkanı tarafından atanır.

Belediye teşkilatı; Belediye Başkan Yardımcıları ile Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Yapı Kontrol Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Kadın Danışma Merkezi Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Etüd Proje Müdürlüğü, Belediye Başkanına bağlı olarak görev yapan birimlerden oluşmaktadır.

Seferihisar Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 2 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Zabıta Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğüdür. İlçe Belediyesi, teşkilât yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Belediyenin Teşkilat Bilgisi

Başkanlık Makamına Bağlı Birimler	Başkan Yardımcısı (Teknik)	Başkan Yardımcısı (Mali)
Zabıta Müdürlüğü	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü	Basın Yay. ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Hukuk İşleri Müdürlüğü	Mali Hizmetler Müdürlüğü	Destek Hizmetleri Müdürlüğü
	Fen İşleri Müdürlüğü	Etüt Proje Müdürlüğü
	Temizlik İşleri Müdürlüğü	İnsan Kayn. ve Eğt. Müdürlüğü.
	Yapı Kontrol Müdürlüğü	Kadın Danışma Merk. Müdürlüğü
	Yazı İşleri Müdürlüğü	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
		Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü
		Muhtarlık İşleri Müdürlüğü

Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayıp, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. İlçe Belediyesinde çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" hükümlerine göre Seferihisar Belediyesinde memur norm kadro sayısı 219 olup; bu kadroların 87'si dolu, 132'si ise boştur. Bu boş kadrolar karşılığı 14 sözleşmeli personel çalıştırılmaktadır. Norm Kadro Yönetmeliği'ne göre kurumda sürekli işçi norm kadro sayısı 109 olup; 49 sürekli işçi kadrosu doludur.

Belediyede başkan yardımcıları dâhil 86 personel çalışmaktadır. İlçe Belediyesinde istihdam edilen toplam 86 Memur personelin 7 asil 9 vekil olmak üzere 16 müdür, 4 şef, 66

memur, 49 işçi, 14 sözleşmeli personeldir.

Tablo 2: Personel Dağılımı

	Birimler	Memur	Sözleşmeli	İşçi		Toplam
				Sürekli	Geçici	
	Başkan yardımcıları	3				3
1	Bas. Yay. ve Halk. İlg. Müdürlüğü	2	-	1	-	3
2	Destek Hizmetleri Müdürlüğü	3	1	-	-	4
3	Etüt Proje Müdürlüğü	1	-	1	-	2
4	Fen İşleri Müdürlüğü	14	2	30	-	46
5	Hukuk İşleri Müdürlüğü	1	-	-	-	1
6	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü	8	4	-	-	12
7	İnsan Kayn. Eğt Müdürlüğü	2	-	3	-	5
8	Kadın Dan.Merk. Müdürlüğü	2	-	-	-	2
9	Kültür ve Sos. İşl. Müdürlüğü.	4	2	5	-	11
10	Mali Hizmetler Müdürlüğü	10	2	4	-	16
11	Muhtarlık İşleri Müdürlüğü	1	-	-	-	1
12	Özel Kalem Birimi	6	2	4	-	12
13	Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü	2	-	-	-	2
14	Temizlik İşleri Müdürlüğü	4	1	1	-	6
15	Yapı Kontrol Müdürlüğü.	4	-	-	-	4
16	Yazı İşleri Müdürlüğü	4	-	-	-	4
17	Zabıta Müdürlüğü	15	-	-	-	15
	Genel Toplam	86	14	49		149

Tablo 3: Personel Sayısının Seyri

2013 Yılı	2014 Yılı	2015 Yılı	2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı	2019 Yılı
187	192	209	205	197	192	182

İlçe Belediyesinin kurduğu ve/veya sermaye ortağı olduğu şirkete ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler

Şirket Adı	Ödenmiş Sermayesi	Belediyenin Ortaklık Oranı
Seferihisar Jeotermal Turizm İnşaat Temizlik Özel Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ	8.363.000,00	100%

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Belediyenin 2019 yılı bütçe gelir gider tahminleri ile gerçekleştirmeleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 5: 2019 Bütçe Gideri Tahminleri ve Gerçekleşmeleri

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Yüzde
(01) Personel Giderleri	23.721.000,00	21.228.135,13	89
(02) Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	3.877.000,00	3.276.331,94	85
(03) Mal ve Hizmet Alım Gideri	59.276.000,00	58.970.983,76	99
(04) Faiz Giderleri	5.066.000,00	3.291.696,34	65
(05) Cari Transferler	7.200.000,00	1.596.310,22	22
(06) Sermaye Giderleri	13.300.000,00	2.995.092,07	23
(07) Sermaye Transferi	360.000,00	0	0
(08) Borç Verme	200.000,00	0	0
(09) Yedek Ödenekler	12.000.000,00	0	0

Gerçekleşme oranı %99 ile mal ve hizmet alım gideri gerçekleşme oranı en yüksek kalemdir. Sermaye transferi, borç verme ve yedek ödenek kalemlerinden herhangi bir harcama yapılmamıştır.

Tablo 6: 2019 Bütçe Geliri Tahminleri ve Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Yüzde
(01) Vergi Gelirleri	62.302.000,00	28.031.953,97	45
(03) Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	15.470.000,00	10.439.219,68	67
(04) Alınan Bağış ve Yardımlar	17.700.000,00	758.618,73	4
(05) Diğer Gelirler	26.528.000,00	24.223.749,44	91
(06) Sermaye Gelirleri	3.000.000,00	7.826.902,88	261

Gelir bütçesi içerisinde tutar olarak en yüksek kalem vergi gelirleridir. Gelir bütçesi içerisinde gerçekleşme oranı en yüksek kalem %261 oranı ile sermaye gelirleridir. En düşük gerçekleşme ise %4 oranı ile alınan bağış ve yardımlar kaleminde.

Belediyenin bütçe giderlerinin son üç yıldaki seyrini gösteren tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 7: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gider Türü	2017 Yılı (A)	2018 Yılı (B)	2019 Yılı (C)	Değişim Oranı (D=C-B/B) (%)
Personel Giderleri	15.092.957,24	17.568.036,36	21.228.135,13	21
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	2.497.767,08	2.875.267,18	3.276.331,94	14
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	44.649.525,39	57.695.410,38	58.970.983,76	2
Faiz Giderleri	950.454,11	1.800.027,53	3.291.696,34	83
Cari Transferler	2.416.479,74	4.539.718,64	1.596.310,22	-65
Sermaye Giderleri	8.422.596,13	5.405.565,03	2.995.092,07	-45
Sermaye Transferleri	286.916,65	0,00	0,00	
Borç Verme				
Yedek Ödenekler				
Bütçe Gider Toplamı	74.316.696,34	89.884.025,12	91.358.549,46	2

2017-2019 Yılları arasında bütçe giderlerinin karşılaştırılması sonucunda gider bütçesi toplamının %2 oranında arttığı görülmektedir. Gider bütçesindeki artışın temel sebebi personel giderleri kalemindeki artıştır.

Tablo 8: 2017 – 2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gelir Türü	2017 Yılı (A)	2018 Yılı (B)	2019 Yılı (C)	Değişim Oranı (D=C-B/B) (%)
Vergi Gelirleri	49.694.750,21	61.168.677,31	60.017.820,88	-2
Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	3.373.993,37	3.570.115,15	14.022.477,74	293
Alınan Bağış Ve Yardım İle Özel Gelirler	2.903.672,98	4.846.111,75	2.057.333,51	-58
Diğer Gelirler	143.187.436,23	158.625.448,53	182.446.043,29	15
Sermaye Gelirleri	5.276.284,17	2.259.448,75	10.490.868,35	364
Bütçe Gelirleri Toplamı	204.436.136,96	230.469.801,49	269.034.543,77	17
Bütçe Gelirlerinden Red Ve İadeler Toplamı	2.132.435,04	2.454.313,33	5.370.280,99	119
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	202.303.701,92	228.015.488,16	263.664.262,78	16

2017-2019 Yılları arasında bütçe gelirlerinin karşılaştırılması sonucunda gelir bütçesi toplamının %16 oranında arttığı görülmektedir. Gelir bütçesindeki artışın temel nedeni diğer gelirler kalemindeki artıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi

hesabı icmal cetveli

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Seferihisar Belediyesinin iç kontrol sistemi hakkında bilgi edinilmesi amacıyla; ilgili mevzuat, kurum faaliyet raporu, yapılan görüşmeler ve düzenlilik denetim rehberinde yer alan iç kontrol sistemi değerlendirme formu esas alınarak yapılan incelemesonucunda; iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gereklerinin tam olarak yerine getirilmediği anlaşılmıştır. Kurumun iç kontrol sistemi ile ilgili olarak tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir.

1- Kurum üst yönetimi iç kontrol sisteminin kurulması ve çalışması yönünde yeterli işlem yapmamış, Kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik yeterli düzeyde çalışma yapılmamıştır.

2- Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi tüm çalışanlar tarafından imzalanmıştır. Personel dosyasında, imzalı şekilde saklanmaktadır.

3- Kurum misyonu ile birimlerin ve personelin görev tanımları yazılı olarak belirlenmiş, personele duyurulmuş ve kurumda buna uygun bir organizasyon yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi çerçevesinde tüm görev tanımları yazılı olarak hazırlanmış ve müdürlükler bazında personele duyurulmuştur. Ayrıca kuruma ait, gerek özet ve gerekse ayrıntılı organizasyon şemaları hazırlanmıştır.

4- Kurumun misyonunun, vizyonunun, stratejik amaç ve hedeflerinin tüm personel tarafından öğrenilmesi ve sahiplenilmesi yönünde çalışma yapılmıştır. Kurumun misyon ve vizyonu, yıllık bazda hedefleri tespit edilmiştir. Bunlar, tüm çalışanların erişimine açık olan “Belediye Ortak Klasörü” içindeki “Kalite Sistemleri Evrakı” klasöründe bulunmaktadır.

5- Mali karar ve işlemlerin süreç akış şeması hazırlanmamış ve üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulmamıştır.

6- Kurum kilit personeli eğitim ve uzmanlık alanı ile ilgili işlerde görevlendirilmemiştir.

7-Hassas görevlere ilişkin bazı prosedürler belirlenmiş ve personele duyurulmuştur. Bunlara örnek olarak şunları vermek mümkündür: prsd 7.4.1-01 satın alma prosedürü, prsd 8.2.1-01 çözüm masası prosedürü, prsd 7.3.0-01 tasarım ve geliştirme prosedürü. Hazırlanmış olan prosedürler, tüm çalışanların erişimine açık olan “Belediye Ortak Klasörü” içindeki “Kalite Sistemleri Evrakı” klasöründe bulunmaktadır.

8- Her görev için gerekli eğitim ihtiyacı belirlenmektedir. Müdürlüklerden her yılın Aralık ayında, bir sonraki yıl için ihtiyaç duyulan eğitim konuları talep edilmekte, gelen yanıtlar doğrultusunda yıllık eğitim planı hazırlanmakta, Belediye bütçesinin el verdiği ölçülerde söz konusu plan uygulanmaya çalışılmaktadır.

9- Kurumda yetkiler kısmen tanımlanmış yetki devrine ilişkin usul ve esaslar belirlenerek müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri ve imza yetkisi yönergesi hazırlanmıştır.

10- Yer değiştirme, üst görevlere atanma, eğitim, özlük hakları gibi insan kaynakları yönetimine ilişkin hususlar yazılı olarak belirlenip personele duyurulmamaktadır.

11- Birim faaliyet raporları düzenlenmekte ve güvence beyanı verilmektedir.

12-Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan İç Kontrol Standartları kapsamında; bu standartlar için gerekli şartların yerine getirilmesi ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

13- Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen standartların dışında, kurum tarafından iç kontrollere yönelik olarak belirlenmiş ilave politika ve prosedürler yoktur.

14- Muhasebe yetkilisi, mevzuatında belirtilen şartları taşımaktadır.

15- İç kontrol ve ön mali kontrol işlemleri yönergesi bulunmaktadır. Ancak İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’da yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmamaktadır. Ön mali kontrole gönderilmeyen taahhüt ve

sözleşme tasarıları var ise bu durum üst yönetime raporlanamamaktadır.

16- Ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği halde harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen mali işlemler yoktur.

17- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemler belirlenmemiştir.

18- Ön mali kontrol görevini yürüten personelin mali işlem sürecinde görev almasını engelleyen önlemler alınmamıştır.

19- İç kontrol sistemi yıllık olarak değerlendirilmemekte ve üst yöneticiye raporlama yapılmamaktadır.

20- Kurumun sağladığı hizmetlerden yararlananların şikayet ve önerilerinin alınıp değerlendirileceği bir sistem kurulmuştur. Belediyede, ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi'nin yanı sıra, ISO 10002:2004 Müşteri Şikayetleri Yönetim Sistemi de kurulu vaziyettedir. Bu çerçevede oluşturulan "Çözüm Masası" ile, kuruma gelen tüm talep, öneri ve şikayetler kayıt altına alınmaktadır.

21- Yönetim bilgi sistemi, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkanı sunacak şekilde tasarlanmamıştır.

22- Görevden ayrılan personel, iş ve işlemlerinin durumunu gösterir bir rapor hazırlamakta ve ilgililere vermektedir.

23- Kurumunun Stratejik planı ve performans programı bulunmamaktadır.

24- Personel, görevlerini yerine getirebilmek için gerekli ve yeterli bilgiye zamanında erişebilmektedir.

25- İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri, süresi içerisinde kamuoyuna duyurulmaktadır.

26- Kurumda iç denetim birimi yoktur.

27- Kurumda iç denetçi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak; Seferihisar Belediyesi bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde iç kontrol mevzuatı gereklerinin tam olarak yerine getirilmediği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Seferihisar Belediyesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İlk Madde ve Malzemeler Hesabının Gerçeği Yansıtması

Kamu İdaresince 2019 mali yılından önceki dönemlerde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında kayıtlı olup tüketilmiş olan mal ve malzemelerin gerçek durumu yansıtacak biçimde giderleştirilmediği ve 2019 mali yılında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında yer alan mal ve malzemelerden tüketilenlere ilişkin olarak dönem içinde herhangi bir çıkış kaydı yapılmayarak söz konusu tüketilen mal ve malzemelerin yılsonunda toplu olarak giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabını düzenleyen “Hesabın işleyişi” başlıklı 116'ncı maddesinde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına giriş kaydı yapılan mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarından hangi hallerde çıkarılacağı belirtilmiştir. Bu maddeye göre tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemeler, yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılmayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan, kayıtlardan çıkarılması gerekenler ile sayım sonucunda noksan olduğu anlaşılan malzemelerin kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 114'üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile paralel olarak Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “*Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi*” başlıklı 30'uncu maddesinde;

“... (2) Muhasebe kayıtlarında “150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı”nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine

gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.

(3) Muhasebe yetkilileri, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydeder” hükmü düzenlenmiştir.

Yine Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler” başlıklı 32'nci maddesinde ise, kamu idarelerine ait taşınırların, yılsonlarında sayımı yapılacağı ifade edilmiş olup bu sayımların, harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından yapılacağı belirtilmiştir.

Ayrıca söz konusu maddede sayım kurulunca, taşınırların fiili miktarlarının kayıtlı miktarlarından eksik olduğunun tespit edilmesi halinde Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi; fazla olduğunun tespit edilmesi halinde ise Taşınır İşlem Fişi düzenlettirilerek, defter kayıtlarının sayım sonuçlarıyla uygunluğunun sağlanacağı ve düzenlenen giriş ve çıkış belgelerinin bir örneğinin, muhasebe kayıtlarının yapılması için muhasebe birimine gönderileceği ifade edilmiştir.

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının 2013-2019 dönemine ait icmal cetvelleri incelenmiş olup aşağıdaki tabloda söz konusu döneme ilişkin olarak hesapta meydana gelen değişiklikler gösterilmiştir:

Tablo 9:150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının Yıllar İtibari İle Değişimi

Dönem	Geçen Yılandan Devreden Tutar TL	Yıl İçinde Giren Tutar TL	Toplam Tutar TL	Yıl içinde Çıkan Tutar TL	Gelecek Yıla Devreden Tutar TL
2013	0,00	4.105.383,93	4.105.383,93	4.105.383,93	0,00
2014	0,00	4.696.693,08	4.696.693,08	4.038,66	4.693.654,42
2015	4.693.654,42	3.881.899,34	8.574.553,76	75.195,32	8.502.424,08
2016	8.502.424,08	4.671.077,69	13.173.501,77	0,00	13.173.501,77
2017	13.173.501,77	8.268.343,44	21.441.845,22	323.946,33	21.117.898,88
2018	21.117.898,88	11.291.811,47	32.409.710,35	11.045.944,41	21.363.765,94
2019	21.363.765,94	10.163.115,03	31.526.880,97	9.199.801,51	22.327.079,46

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere 2016 yılında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına 4.671.077,69 TL'lik giriş kaydı olduğu halde söz konusu hesaptan herhangi bir çıkış yapılmamıştır. Yine 2014, 2015 ve 2017 yıllarında söz konusu hesaptan herhangi bir envanter çalışması yapılmaksızın çok düşük miktarlarda çıkış yapılmıştır. 2018 ve 2019 yıllarında ise yılı girişlerden yapılan çıkışlar uygun görülmeyle birlikte hesabın bakiyesinin düzeltilmesine yönelik herhangi bir kayıta rastlanmamış olup hesap bakiyesi gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Kamu İdaresince taşınırın fiili miktarları ile kayıtlı miktarlarını karşılaştırabilmek adına yapılması gerekli olan yılsonu sayım işlemi gerçekleştirilmemektedir. Söz konusu husus nedeniyle 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında yıl içinde meydana gelen değişiklik tam olarak belirlenmemektedir. 2018 ve 2019 yılları hariç olmak üzere önceki dönemlerde söz konusu hesaptan çıkışlar ya hiç yapılmamış ya da çok düşük tutarlı olarak gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda, Kamu İdaresinin ilgili birimlerinde ilk madde ve malzemelerle ilgili envanter çalışmasının yapıp, üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenecek olan sürenin en geç son iş günü mesai bitimine kadar kullanılmış tüketim malzemelerinin listesinin muhasebe birimine gönderilmesi gerekmekte olup, çıkış işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının bu listelere dayanılarak ve mevzuatta öngörülen süreye uygun olarak yapılması gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kamu İdaresinin Bütçe İçi İşletmesine Tahsis Edilen Ödeneğin Bütçeleştirme İşleminin İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygun Olmaması

Belediyenin bütçe içi işletmesi için yapılan harcamaların hatalı muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin 3'üncü maddesinde bütçe içi işletme; mahalli idarenin görev ve sorumluluk kapsamında bulunan özel gelir ve giderleri olan hizmetleriyle ilgili olarak İçişleri Bakanlığı izni ile kurulan işletme olarak tanımlanmıştır.

Bahse konu Yönetmelik'in "*Bütçe işlemleri*" başlıklı 8'inci maddesinde; işletmenin iktisadi ticari işlerine ilişkin giderleri dışında kalan personel giderleri, sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderleri, mal ve hizmet alımı giderleri ve sermaye giderleri ile transferlerinin mahalli idare bütçesinden yapılacağı belirtilmiş olup işletme ödeneğinin iktisadi

ve ticari işler için nakit sermaye olarak kullanılacak kısmının ise ekonomik sınıflandırmada borç verme kodunda gösterileceği hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı maddede bu ödeneğin işletme adına açılmış bir özel hesaba aktarılmak suretiyle kullanılacağı, işletme ödeneğinden kullanılmayan kısmının yılsonunda iptal edileceği ve işletme faaliyetlerinden sağlanan gelir fazlası veya kârın mahalli idare bütçesine gelir kaydedileceği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresinin “Seferihisar Belediye Kasabı” unvanlı bütçe içi işletmesine iktisadi ve ticari faaliyetler için ayrılan ödeneğin İdarenin bütçesinde I. düzey 08-Borç Verme ekonomik kodunda gösterilmediği, bahsedilen ödenek için ayrı bir özel hesap açılmadığı ve işletmenin iktisadi ve ticari mahiyetteki mal alımlarının İdarece 830.3.7.1.1 Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları kodunda muhasebeleştirildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre İşletmenin iktisadi ve ticari işleri için nakit sermaye olarak kullanılacak ödeneğin idarenin bütçesinde I. düzey 08-Borç Verme ekonomik kodunda gösterilmesi ve bu ödeneğin işletme adına açılmış özel bir hesaba aktarılmak suretiyle kullanılması gerekmektedir.

Bu itibarla Kamu İdaresinin bütçe içi işletmesine ilişkin olarak söz konusu Yönetmelik hükümlerinde belirtilen esaslara uygun işlem tesis etmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından bir kısmının cins tashihinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi,

“Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi” şeklinde tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

“(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.”

Yapılan taşınmaz denetimi sonucunda, idarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazların olduğu tespit edilmiştir.

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Borç Stok Tutarının Hatalı Tespit Edilmesi, Borçlanma Limit Aşımına Dair İzin Alınmaması ve İtfa Tablosu ile Kesin Mizan Arasında Farklılıklar Bulunması

Yapılan incelemede Belediyenin borç stok tutarının mevzuata uygun hesaplanmaması nedeniyle hatalı tespit edildiği, borçlanmada limit aşımı yapıldığı halde Çevre ve Şehircilik Bakanlığında izin alınmadığı, itfa tablosu ile kesin mizan arasında farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir.

a) Borç Stok Tutarının Hatalı Tespit Edilmesi

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Borçlanma” başlıklı 68'inci maddesi ve bu hükme dayanılarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan “Borçlanma” konulu 21.02.2005 tarih ve 45201 sayılı Genelge'ye göre;

1. İller Bankası kredileri ve faizleri,
2. Banka Kredileri ve faizleri,
3. Dış krediler ve faizleri,
4. Hazineye olan borçlar ve faizleri,
5. Piyasa borçları (bütçe emanetleri),
6. Vergi ve sosyal güvenlik borçları

Toplanarak borçlanma limiti tespit edilmelidir.

Ayrıca 2019 yılı Bütçe Kanunu'nun 13'ncü maddesine göre “3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren altyapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5393 sayılı Kanun'un 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dâhil borç limitinin hesaplanmasına dâhil edilir. Ancak, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin

yüzde 50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketler tarafından Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali iş birliği çerçevesinde desteklenen projelerin finansmanı için yapılan borçlanmalar, çok taraflı yatırım ve kalkınma bankaları ile yabancı devlet kuruluşlarından doğrudan veya İller Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla yapılan borçlanmalar ile SUKAP kapsamında yürütülecek işler için İller Bankası Anonim Şirketinden yapılan borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmaz." hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, belediyenin finans sektöründen (Ticari bankalar veya İller Bankası gibi) edineceği iç ve dış borçlar yanında faaliyetleri dolayısıyla oluşan piyasa borçları, personel borçları, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış vergi ve sosyal güvenlik borçlarının da borç stokuna dâhil edilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, borç stoku hesaplamasına katılması gereken piyasa borçları, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış vergi ve sosyal güvenlik borçları gibi unsurların borç stoku değerlendirmesine alınmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 10: Borç Stok Tutarı Hesabında Dikkate Alınacak Hesap Alanları ve Borç Stok Toplamı

Hesap Kodu	Kısa ve Uzun Vadeli Hesap Adı	Açıklama	2019 Yılı Borç Tutarı
300-400	Banka Kredileri Hesapları	İller Bankası ile ticari bankalara ödenecek borç anaparalarının izlendiği hesaptır.	12.103.057,49 TL
303-403	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesapları	Belediyenin bağlı kuruluşları ve şirketleri (su kanalizasyon idaresi veya otobüs işletmesi gibi) ile Hazine gibi diğer Kamu İdarelerine olan borçlarının izlendiği hesaptır.	-
309-409	Diğer İç Mali Borçlar Hesapları	Diğer mali borçların izlendiği hesaptır.	-
310-410	Dış Mali Borçlar Hesapları	Belediyenin dış borçlarının takip edildiği hesaptır	-
320	Bütçe Emanetleri Hesabı	Belediyenin piyasaya olan borçlarının takip edildiği hesaptır.	35.736.940,06 TL
360	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	Belediyenin, cari dönemde ödenecek vergi borçları bu hesapta takip edilir.	3.353.986,36 TL
361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	Belediye tarafından cari dönemde sosyal güvenlik kurumuna ödenecek borçlarının takip edildiği hesaptır	1.264.534,95 TL
368-438	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve	Belediyenin yapılandırılan vergi ve	62.225.581,33 TL

	Diğer Yükümlülükler Hesapları	sosyal güvenlik borçlarının takip edildiği hesaptır.	
381-481	Gider Tahakkukları Hesapları	Belediyenin tahakkuk eden ancak henüz ödenmemiş olan borç faizlerinin izlendiği hesaptır.	3.154.745,68 TL
TOPLAM			117.838.845,87 TL

b) Borçlanma Limit Aşımına Dair İzin Alınmaması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'nci maddesine göre; *“Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.”*

.....

“Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilir.” Hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Belediyenin 2019 yılı için borç limiti 71.373.664,59 TL'dir. Belediye 2019 yılında 117.838.845,87 TL borçlanarak, borçlanma limitini 46.465.181,28 TL aşmış ve bunun için Çevre ve Şehircilik Bakanlığında izin almadığı tespit edilmiştir.

c) İtfa Tablosu ile Kesin Mizan Arasında Farklılıklar Bulunması

Belediyenin kredi ödemeleri itfa tabloları ve kesin mizan kayıtları arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Mevcut tabloda 300-400 banka kredileri hesaplarının anapara tutarları ile idareden alınan borç ödemelerinin itfa tabloları karşılaştırılmıştır. 2019 Yılı için itfa tablosunda 1.356.622,33 TL iller bankasına, kesin mizanda ise 895.349,72 TL borç görünmektedir. Ticari banka borçları için ise itfa tablosunda 11.595.861,35 TL, kesin mizanda ise 11.309.887,72 TL görünmektedir. Bu durum bilanço üzerinden borçlanılan tutarın yanlış gösterilmesine neden olmakta ve mali tablolara olan güveni azaltmaktadır.

Tablo 11: Kesin Mizan ve İtfa Tablosu karşılaştırması

Yıllar		2019 Yılı
İller Bankası Borçları	İtfa tablosu	1.356.622,33 TL
	Kesin Mizan	895.349,72 TL
	Fark	461.272,61 TL
Ticari Banka Borçları	İtfa tablosu	11.595.861,35 TL
	Kesin Mizan	11.309.887,72 TL
	Fark	285.973,63 TL

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'nci maddesi uyarınca, borçlanma için belirlenen usûl ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanacağı göz önüne alındığında, ivedilikle gereken tedbirlerin alınması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 4: Yeniden Değerleme Oranında Artırılması Gereken Bazı Vergi ve Harçların Güncellenmemesi

Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca toplanan bazı vergi ve harç kalemlerinde yıllar itibarı ile yapılması gereken artışların yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 96'ncı maddesinde; Kanunun 15'inci maddesindeki İlan ve Reklam Vergisi, 21'inci maddesindeki Eğlence Vergisi, 56'ncı maddesindeki İşgal Harcı, 60'uncü maddesindeki Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı ile 84'üncü maddesindeki Çeşitli Harçların tarifesinin nasıl belirleneceği açıklanmıştır. Buna göre söz konusu vergi ve harçlar Kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edilecek ve tespit edilen bu tutarlar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılacak ancak bu miktar ve tutarlar ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamayacaktır.

Kanun'un Geçici 7'nci maddesinde ise 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan maktu vergi ve harç tarifelerinin Cumhurbaşkanınca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 11.07.2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 45 Seri No.lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği'nin "Belediyelerce Yapılacak İşlemler" başlıklı bölümünün 6'ncü paragrafında, 2013 yılında belirlenen tarifelerin yeniden güncelleme oranı kadar her yıl arttırılacağı ancak Kanunda

belirtilen üst sınırı aşamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

Mezkûr mevzuat hükümleri bir arada değerlendirildiğinde;

- Maktu vergi ve harç tarifelerini tespit etmeye yetkili kurumun Cumhurbaşkanlığı olduğu,
- Cumhurbaşkanlığının bu yetkisini kullanıncaya kadarki süre için, belediye meclislerince 2013 yılında belirlenen tarifelerin uygulanmaya devam edeceği,
- Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen tarifelere her yıl bir önceki yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının uygulanacağı,
- Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek tarifeye kadar geçerli olacak belediye tarifelerinin de aynı usul ve esaslara göre yürütüleceği açıkça anlaşılmaktadır.

Seferihisar Belediyesinin 2019 Yılı hesap ve işlemlerinin denetimleri sırasında maktu vergi ve harçlara ilişkin tarifelerin, Kanunda belirtilen üst sınırı aşmayacak şekilde yeniden değerlendirme oranları kadar her yıl artırılması gerekirken artırılmadığı, vergilere ve harçlara ilişkin tarifelerin 2013 yılında belirlenen tutarlar üzerinden uygulandığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda söz konusu maktu vergi ve harçların 2013 yılından itibaren yeniden değerlendirme oranında artırılarak 2019 yılında ulaşması gereken güncellenmiş tutarları gösterilmiştir.

Tarifelerin güncellenmemesinin bahsi geçen mevzuata uygun olmadığı, Belediyenin 2013 yılından itibaren kümülatif olarak yeniden değerlendirme oranında artırılması gereken maktu vergi ve harç kalemlerinden gelir kaybına uğramakta olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 12: Güncellenmeyen Gelir Kalemleri

İlan ve Reklam Vergisi	En az	En çok	2013 Kabul edilen	Yeniden Değerleme Oranı %	2014	Yeniden Değerleme Oranı %	2015	Yeniden Değerleme Oranı %	2016	Yeniden Değerleme Oranı %	2017	Yeniden Değerleme Oranı %	2018	Yeniden Değerleme Oranı %	2019
Dükkan ,ticari ve sınai müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli Yerlere asılan ve takılan her çeşit levha,yazı ve resim gibi tüm sabit ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak;	20	100	45	3,93	46,77	10,11	51,50	5,58	54,37	3,83%	56,45	14,47	64,62	23,73	79,96
Motorlu taşıt araçlarının içine ve dışına konulan ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak;	8	40	20	3,93	20,79	10,11	22,89	5,58	24,16	3,83%	25,09	14,47	28,72	23,73	35,54
Cadde,sokak ve yaya kaldırımları üzerine gerilen binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilan ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak;	2	10	10	3,93	10,39	10,11%	11,44	5,58	12,08	3,83%	12,55	14,47%	14,36	23,73%	17,77
Işıklı projeksiyonlu ilan ve reklamlardan her metrekaresine için yıllık olarak;	30	150	70	3,93	72,75	10,11%	80,11	5,58	84,58	3,83%	87,82	14,47%	100,52	23,73%	124,38
İlan ve reklam amacıyla dağıtılan broşür ,katalog, duvar ve cep takvimleri biblolar veya benzerlerinin her biri için;															
Broşür	0,01	0,25	0,10	3,93	0,10	10,11%	0,11	5,58	0,12	3,83%	0,13	14,47%	0,14	23,73%	0,18
Katalog (Sayfa başına)	0,01	0,25	0,05	3,93	0,05	10,11%	0,06	5,58	0,06	3,83%	0,06	14,47%	0,07	23,73%	0,09
Duvar ve Cep Takvimleri,biblo vb.	0,01	0,25	0,05	3,93	0,05	10,11%	0,06	5,58	0,06	3,83%	0,06	14,47%	0,07	23,73%	0,09
Mahiyeti ne olursa olsun yapıştıırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden;	0,02	0,50	0,50	3,93	0,52	10,11%	0,57	5,58	0,60	3,83%	0,63	14,47%	0,72	23,73%	0,89

Eğlence Vergisi	En az	En çok	2013 Kabul edilen	Yeniden Değerleme Oran %	2014	Yeniden Değerleme Oran %	2015	Yeniden Değerleme Oran %	2016	Yeniden Değerleme Oran %	2017	Yeniden Değerleme Oran %	2018	Yeniden Değerleme Oran %	2019
Biletle Girilmesi Zorunlu Olmayan Yerlerden															
Bar ve Pavyonlardan															
a-)Turistik,Lüks üstü ve lüks tarifeyle çalışanlardan	5	100	40	3,93	41,57	10,11	45,77	5,58	48,33	3,83	50,18	14,47	57,44	23,73	71,07
b-) 1 .sınıf olanlardan	5	100	10	3,93	10,39	10,11	11,44	5,58	12,08	3,83	12,55	14,47	14,36	23,73	17,77
c-)2.sınıf olanlardan	5	100	8	3,93	8,31	10,11	9,15	5,58	9,67	3,83	10,04	14,47	11,49	23,73	14,21
d-)Diğer bar ve pavyonlardan	5	100	5	3,93	5,20	10,11	5,72	5,58	6,04	3,83	6,27	14,47	7,18	23,73	8,88
Müzikli Gazino,taverna,kokteyl salonlarından															
a-)Turistik,lüks üstü,tarifeyle çalışanlardan	5	100	30	3,93	31,18	10,11	34,33	5,58	36,25	3,83	37,64	14,47	43,08	23,73	53,30
b-) 1 .sınıf olanlardan	5	100	10	3,93	10,39	10,11	11,44	5,58	12,08	3,83	12,55	14,47	14,36	23,73	17,77
c-)2.sınıf olanlardan	5	100	5	3,93	5,20	10,11	5,72	5,58	6,04	3,83	6,27	14,47	7,18	23,73	8,88
Gece kulübü,kabare,dansingler,diskotekler	5	100	5	3,93	5,20	10,11	5,72	5,58	6,04	3,83	6,27	14,47	7,18	23,73	8,88
Oyun salonu olarak faaliyet gösteren atari Bilardo ve masa futbolu ile benzerlerini Oynatan ve işleten yerlerden aşağıda Gösterildiği gibi günlük olarak;															
a-)1 ile3 dahil oyun alet ve masası işletenler	5	100	5	3,93	5,20	10,11	5,72	5,58	6,04	3,83	6,27	14,47	7,18	23,73	8,88
b-)4 ile 6 dahil	5	100	10	3,93	10,39	10,11	11,44	5,58	12,08	3,83	12,55	14,47	14,36	23,73	17,77
c-)7 ve daha fazla	5	100	10	3,93	10,39	10,11	11,44	5,58	12,08	3,83	12,55	14,47	14,36	23,73	17,77
d-)Turistik belgeli işletmeler	5	100	10	3,93	10,39	10,11	11,44	5,58	12,08	3,83	12,55	14,47	14,36	23,73	17,77
Turistik tarifeyle işletilen yerlerde çalıştırılmakta olan her şans ve talih oyunu ve makineler için;	5	100	5	3,93	5,20	10,11	5,72	5,58	6,04	3,83	6,27	14,47	7,18	23,73	8,88
1. ve 2. maddede yazılı olup bir kısım biletle girilen, bir kısım yerlerine fiks menü tarifesi uygulanan çalgılı bahçe ve gazinolara biletle girilen yerler haricindeki yerler için günlük tarife uygulanır.	5	100	5	3,93	5,20	10,11	5,72	5,58	6,04	3,83	6,27	14,47	7,18	23,73	8,88

İşgal Harcı	En az	En çok	2013 Kabul edilen	Yeniden Değerleme Oranı %	2014	Yeniden Değerleme Oranı %	2015	Yeniden Değerleme Oranı %	2016	Yeniden Değerleme Oranı %	2017	Yeniden Değerleme Oranı %	2018	Yeniden Değerleme Oranı %	2019
(1)-Pazar ve Panayır kurulan yerlerin meydanları, mezar yerlerinin her türlü mal ve hayvan satıcıları tarafından işgali beher (m ²) için günde															
Seferihisar Pazaryeri	0,50	2,50	2,50	3,93	2,60	10,11	2,86	5,58	3,02	3,83	3,14	14,47	3,59	23,73	4,44
Sığıcak Pazaryeri	0,50	2,50	2,50	3,93	2,60	10,11	2,86	5,58	3,02	3,83	3,14	14,47	3,59	23,73	4,44
Ürkmez Pazaryeri	0,50	2,50	2,50	3,93	2,60	10,11	2,86	5,58	3,02	3,83	3,14	14,47	3,59	23,73	4,44
Üretici Pazarı	0,50	2,50	2,50	3,93	2,60	10,11	2,86	5,58	3,02	3,83	3,14	14,47	3,59	23,73	4,44
Doğanbey Pazaryeri	0,50	2,50	2,00	3,93	2,08	10,11	2,29	5,58	2,42	3,83	2,51	14,47	2,87	23,73	3,55
(2)-Yol, meydan ,Pazar,iskele,köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgalinde beher (m ²) için günde	0,50	2,50	0,50	3,93	0,52	10,11	0,57	5,58	0,60	3,83	0,63	14,47	0,72	23,73	0,89
Hayvan satıcılarının işgalinde				3,93	0,00	10,11	0,00	5,58	0,00	3,83	0,00	14,47	0,00	23,73	0,00
a-)Satışı yapılan küçükbaş hayvan başına	0,50	2,50	0,50	3,93	0,52	10,11	0,57	5,58	0,60	3,83	0,63	14,47	0,72	23,73	0,89
b-)Satışı yapılan büyükbaş hayvan başına	1,00	5,00	1,00	3,93	1,04	10,11	1,14	5,58	1,21	3,83	1,25	14,47	1,44	23,73	1,78
Motorlu kara taşıtlarının işgali halinde trafik komisyonunun görüşü alınarak															
a-)Her taşıttan beher saat için;	0,25	1,25	1,00	3,93	1,04	10,11	1,14	5,58%	1,21	3,83	1,25	14,47	1,44	23,73	1,78
b-)Parkmetre çalıştırılan yerlerde ve her saat için harç alınır.	0,50	2,50	1,00	3,93	1,04	10,11	1,14	5,58%	1,21	3,83	1,25	14,47	1,44	23,73	1,78

BULGU 5: Ambalaj ve Cam Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İşinin İhale Edilmemesi ve Verilen İmtiyaz Hakkı Karşılığında Gelir Elde Edilmemesi

İzmir Seferihisar Belediyesi, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde kendisine verilen görevleri yerine getirmek amacıyla Geri Dönüşüm ve Nakliye San. ve Tic. Ltd. Şti. ile ambalaj atıklarının toplanmasını kapsayan bir protokol imzalamıştır. Belediyenin söz konusu firmaya verdiği imtiyaz hakkı karşılığında herhangi bir gelir elde etmediği tespit edilmiştir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*"nı düzenleyen 15'inci maddesinin (g) fıkrasında; "*Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak*" belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinde; ambalaj atıklarıyla ilgili olarak belediyelere bazı görev ve sorumluluklar verilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 24'üncü maddesinin birinci fıkrasında; ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesine göre belediyelerin sorumlu olduğu belirtilmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'in 24'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde; belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama-ayırma faaliyetini kendisi veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği belirtilmiştir. (b) bendinde ise; ambalaj atıklarını kaynağında toplama ayırma faaliyetini kendisi gerçekleştirecek olan belediyelerin toplama ayırma tesisi kurma ve bu tesise çevre lisansı alma zorunluluklarının olduğu belirtilmiştir.

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda bazı kuruluşlar yetkili kılınmışlardır. Bu kuruluşlar da ambalaj atıklarının toplanmasında imtiyaz sahibi şirketlerden hizmet alımı yapmakta ve bedelini düzenlenen fatura karşılığında söz konusu şirketlere ödemektedir.

Ancak yapılan incelemede, İzmir Seferihisar Belediyesi tarafından söz konusu imtiyaz hakkı verilmesi karşılığında, herhangi bir bedel alınmadığı tespit edilmiştir.

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz devrinin, 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde açılacak ihale yoluyla, en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden

firmaya verilerek gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Belediye Sınırları İçerisinde Yapılmış Olan Kamulaştırma İşlemlerine İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması

Kurumun taşınmaz gelirlerinin incelenmesi sonucu, belediye sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin İzmir Tapu Müdürlüğü tarafından belediyeye bildirilmesi konusunda gerekli takibin yapılmadığı tespit edilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, belediyeler tarafından tahsil edilen ve önemli bir gelir kalemi olan emlak vergisini güvence altına almak amacıyla Tapu İdaresine kamulaştırma işlemleri, devir gibi mülkiyet değişimlerini ilgili belediyeye bildirme zorunluluğu getirmiştir. Bu zorunluluk bir vergi güvenlik önlemi olarak getirilmiştir. Zira emlak vergisi beyana dayalı bir vergidir.

2942 sayılı Kanun'un "*Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili*" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"..Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir. ", "Vergilendirme" başlıklı 39'uncu maddesinde; "Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur." hükümleri yer almaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "*Bildirim verme ve süresi*" başlıklı 23'üncü maddesinde; "*Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirimini verilmesi zorunludur. Emlâkin bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir.*"

Denilmekte,

Aynı Kanun'un "*Vergi değerini tadil eden sebepler*" başlıklı 33'üncü maddesinde;

"...

6. Bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.)"

ve “Ödeme süresi” başlıklı 30’uncu maddesinde; “Devir ve ferağı yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15’inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir.”

Hükümleri yer almaktadır.

6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un “Döner sermaye” başlıklı 8’inci maddesinde;

“(1) Genel Müdürlük, ürettiği her türlü tapu, kadastro, harita ve arşiv bilgi ve belgeleri ile sunduğu hizmetlerden gelir elde etmek üzere merkez veya bölge müdürlükleri bünyesinde döner sermaye işletmeleri kurar. (7) (Ek: 3/6/2014-6544/ 1 md.) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, köy tüzel kişileri ve kalkınma ajanslarının kanunlarla sayılan görevleriyle ilgili yapılacak tapu işlemlerinden ve veri paylaşımından döner sermaye hizmet bedeli tahsil edilmez. Veri paylaşımına ilişkin protokol veya sözleşmelerde, döner sermaye hizmet bedellerinin ödenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenebilir.” denilmektedir.

Gayrimenkul mülkiyetinin kamu tüzel kişiliği adına tescil edildiği kamulaştırma işlemlerinin mevzuat gereği ilgili belediyeye bildirilmemiş olması sonucu;

* Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden beyanname verilmediği, emlak vergisi ödenmediği ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,

* Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden gelen emlak vergisi borçlarının bulunduğu ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,

* Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin Kamulaştırma Kanunu’ndan kaynaklanan ek emlak vergisinin beyan edilmediği ve bildirim yapılmamış olduğundan bu hatanın düzeltilmeden devam edeceği,

* Bildirim yapılmamış olması nedeniyle beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken, eski malik adına tahakkuk yapılmaya devam edeceği,

* Bildirim yapılmamış olduğundan bu hatalar sonucu ortaya çıkan emlak vergisinden kamulaştırmayı yapmış olan kamu kurumunun müteselsil sorumluluğunun devam edeceği,

Gibi riskler bulunmaktadır.

Tapu İdaresinin özellikle Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda ilgili belediyeleri bilgilendirmesi; 6083 sayılı Kanun çerçevesinde veri paylaşımı sağlaması; bu bilgilendirme ve paylaşımın Takbis sistemi kapsamında gerekli teknolojik altyapı kullanılarak sistemli ve zamanlı olması; belediye tarafından da bilgilendirme ve paylaşım takibinin yapılarak emlak vergisi tahsilât gelirlerinin ve dolayısıyla mali tablolarının doğruluğunun sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Büyükşehir Belediyesinin Görev ve Sorumlulukları Kapsamında Yer Almasına Karşın Belediye Tarafından Yol Üstü Otoparkların Kiraya Verilmesi

Yapılan incelemelerde büyükşehir belediyesi görev ve sorumlulukları kapsamında yer almasına rağmen Seferihisar ilçe belediyesi tarafından ihale yapılarak yol üstü otoparkların kiraya verildiği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları hüküm altına alınmış ve (f) bendinde; "*Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.*" hükmü tesis edilmiştir.

Buna göre büyükşehir belediyelerinde, ilçe belediyelerinin yol üstü otopark işletebilmesi mümkün değildir. Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde de yol üstü otoparklar idarenin iştiraki konumunda olan İzelman AŞ'ye 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesine istinaden meclis kararı ile işlettirilmektedir.

Ayrıca 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "*Park ücretinin alınması, araçların çektilmesi ve kaldırılması ile muhafazası*" başlıklı 79'uncu maddesinde; "*Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için park ücreti, yetki ve sorumluluk alanına göre park yerini tespitte yetkili idarece veya bu idare tarafından işletme izni verilen gerçek veya tüzel kişilerce alınabilir. Bunlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi herhangi bir şekilde park ücreti alamaz.*

Erişme kontrollü karayolları (otoyol-ekspresyol) hariç olmak üzere büyükşehirlerde yetkili idareler, büyükşehir belediyeleridir. Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak park ücreti alan veya almaya teşebbüs edenler, fiilleri daha ağır bir ceza gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.” hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanun kapsamında düzenlenen haliyle ilçe belediyeleri tarafından yol üstü (sokak arası) otopark işletilmesi ve/veya işlettilmesi halinde cezai müeyyideler öngörülmüştür.

Yapılan incelemede Belediye encümeninin 25/06/2015 tarihli kararı ile 2886 sayılı Kanun’un 45’nci maddesi kapsamında açık ihale usulü ile 3 yıllığına 20.100.00 TL bedelle spor kulübü derneğine cadde ve sokak üstlerini otopark alanları olarak belirleyip kiraladığı tespit edilmiştir.

Söz konusu uygulama gerek 5216 sayılı Kanun açısından gerekse 2918 sayılı Kanun açısından mevzuata aykırıdır. İdare tarafından mevzuata aykırı bu durumun sonlandırılması gerekmektedir.

Tablo 13: Otopark Olarak Kiraya Verilen Alanlar

Mevki	Uzunluk	Araç Adeti	60 ve 90 Derecelik Park
Akkum caddesi akkum yolu sol taraf	250 m	65	
145 sokak sağ taraf	110 m	17	
145 sokak ile 161 sokak arası sol taraf	110m	23	
Eski sıgacık yolu 138 sokak ile akkum caddesi arası sağ taraf	110 m	20	
139 sokak ile 148/1 sokak arası yolun sağ tarafı	160 m	26	
137 sokak ile 127 sokak arası yolun sol tarafı	200 m	30	
Girlen mevki 1 2 3 nolu otoparklar	480	
Sığacık caddesi 137 sokak ayrımından liman caddesi arasında bölünmüş yolun karşılıklı sağ tarafı	70 m	10	
Paşa pansiyon önü girişi	100 m	30	
Hükümet cad.(mekteç cad.hisar kırtasiye önü)	71 m	13	
Hükümet cad (reco giyim-meydan tantuni önü)	11,5	21	
Atatürk caddesi (belediye pasajı önü)	10,1	2	
Atatürk caddesi (teos şarküteri-teos store önü)	70	13	
Atatürk caddesi (nurseval optik-vakıfbank önü)	62	12	
Atatürk caddesi(turan yapı-çangar market önü)	55	10	
Atatürk caddesi (şok market önü)	4
Atatürk caddesi (5 yıldız unlu mamüller-baltalar kasabı önü)	41	8	
İnönü caddesi sağlık ocağı meydanı	16,4	3	15
Hecat hepkon caddesi eski belediye önü	19,2	4	6
Hecat hepkon caddesi (yapı kredi bankası enter emlak önü)	42	8	
Hecat hepkon caddesi (bim market –taş kardeşler kuruyemiş önü)	59	11	

Hecat hepkon caddesi (sayın fotoğrafçılık - 32.sokak ayrımı)	113	21	
52/4 sok.(32.sok-52/5 sok arası)	113,5	21	
52/4 sok. (32.sok-yurtiçi kargo arası)	112	21	
52/4 sok.(gün yapı-11 eylül cad.yol ayrımı)	48	9	
Atatürk caddesi (turkcell-işbankası önü)	61	11	
11 eylül caddesi (ptt-yeni kültür merkezi arka girişi)	61	11	

BULGU 8: Çevreyi Kirletecek Şekilde Atık Bırakanlara Çevre Kanunu Uyarınca Ceza Kesilebilmesi İçin Gereken Yetki Belgesinin Alınmaması

Çevre kirliliğine sebebiyet verecek şekilde atık bırakanlara Çevre Kanunu uyarınca cezai müeyyide uygulanabilmesi için gerekli olan yetki başvurusunda bulunulmadığı tespit edilmiştir.

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin;

“Genel Esaslar” başlıklı 13’üncü maddesinde;

“Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının, üretici ve taşıyanları tarafından belediyelerin veya mahallin en büyük mülki amirinin gösterdiği ve izin verdiği geri kazanım ve depolama tesisleri dışında denizlere, göllere, akarsulara veya herhangi bir yere dökülmesi ve dolgu yapılması yasaktır.

Faaliyetleri sonucu hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının üretimine neden olacak özel veya resmi kişi, kurum ve kuruluşlar; bu atıkların üretilmesinden önce ilgili belediyeye/mahallin en büyük mülki amirine başvurarak gerekli izinleri almak, atıklarını bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre bu mercilerin göstereceği geri kazanım/depolama sahasına taşınmasını sağlamakla yükümlüdürler. Bununla ilgili işlemler 23 üncü maddede belirtilen esaslara göre yapılır.

Yapılan denetimlerde hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarını Yönetmelikte belirtilen esaslara aykırı olarak çevre kirliliğine neden olacak şekilde alıcı ortama verdiği tespit edilen üretici, taşıyıcı ve depolayanlar hakkında 46 ncı maddede belirtilen cezai işlemler uygulanır. Ayrıca tespit edilen eksiklik veya kirlilik, tebliğ edilen süreler içinde giderilmezse bu atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı maliyeti ilgililerden peşin olarak tahsil edilir.”

“Yönetmeliğe Aykırılık” başlıklı 46’ncı maddesinde;

“Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında Kanunun 15 ve 16 ncı maddelerinde belirtilen merciler tarafından gerekli işlemler yapılır ve Kanunun 20, 21, 23, 24

ve 26 ncı maddelerinde belirtilen cezalar verilir."

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "*İdari nitelikli para cezaları*" başlıklı 20' maddesinin (r) bendinde de;

"Bu Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usûl ve esaslara, yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak atık toplayan, taşıyan, geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, geri dönüşüm sağlayan, tekrar kullanan veya bertaraf edenlere 24.000 Türk Lirası, ithal edenlere 60.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.";

aynı maddenin 2'inci fıkrasında ise;

"Bu maddenin (k), (l), (r), (s), (t), (u), (v) ve (y) bentlerinde öngörülen idarî para cezaları kurum, kuruluş ve işletmelere üç katı olarak verilir."

"İdari cezalarda yetki" başlıklı 24'üncü maddesinde;

"Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Bu yetki, 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından da kullanılır."

"Denetim, bilgi verme ve bildirim yükümlülüğü" başlıklı 12'nci maddesinde;

"Bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Gerekliğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Müsteşarlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belirlenen denetleme görevlilerine devredilir. Denetimler, Bakanlığın belirlediği denetim usûl ve esasları çerçevesinde yapılır."

Hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34'üncü maddesinde ise kanunlarda öngörülen cezaları vermek Belediye encümeninin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır

Çevre Kanunu ve Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği uyarınca, belediye tarafından belirlenen yerler dışında bir yere çevre kirliliğine sebep olacak şekilde hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının atılması, taşınması idari para cezasını gerektiren hallerdendir. Mezkur Yönetmelik uyarınca hafriyat sahalarını belirlemek ve denetlemek yetkisi belediye mücavir sınırları içinde belediyeye aittir. Yönetmelik'e aykırı hareket edenler hakkında ise Çevre Kanunu hükümlerinin uygulanacağı amirdir.

Çevre Kanunu'na göre ise Kanunda ve yönetmeliklerde öngörülen usûl ve esaslara,

yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak atık toplayan, taşıyan, geçici ve ara depolama yapan, geri kazanan, geri dönüşüm sağlayan, tekrar kullanan veya bertaraf edenlere 24.000 Türk Lirası, ithal edenlere 60.000 Türk Lirası idari para cezası verileceği, bu yolla sebebiyet verilen çevre kirliliğinden dolayı cezaların 3 katı uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca cezayı gerektiren fiillerin 3 yıl içerisinde tekerrürü halinde ilk seferde bir kat, iki ve sonrakilerde ise 2 kat artırımlı uygulanacağı belirtilmiştir.

Ancak Seferihisar Belediyesinin 2019 Yılı hesap ve işlemlerinin denetlenmesi sonucunda, çevre kirliliğine sebebiyet verecek şekilde yasal olarak belirlenen sahaların dışına hafriyat ve atık taşıyan, dökümlere uygulanan cezaların Çevre Kanunu'na göre kesilmesi gerekirken Kabahatler Kanunu'na göre kesildiği, Kabahatler Kanunu uyarınca kesilen cezaların da Çevre Kanunu'na göre kesilmesi gereken cezalardan düşük olduğu görülmüştür. Ancak belediye tarafından söz konusu cezaların kesilebilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığından denetim yetkisi alınmalıdır. Yapılan incelemelerde denetim yetkisi alınabilmesi için belediye tarafından herhangi bir girişimde bulunulmadığı tespit edilmiştir. Seferihisar Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde Çevre Kanunu'na muhalefet edip çevreyi kirletenler hakkında caydırıcılığı sağlayacak idari para cezalarının uygulanabilmesi için izin alma işlemlerinin ivedilikle yapılmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Eğlence Hizmeti Sunan İşletmelerden Eğlence Vergisinin Alınmaması

Belediye sınırları içerisinde yer alıp eğlence hizmeti sunan işletmeler için Eğlence Vergisi tahakkukunun yapılmadığı, bu suretle Belediyenin gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile belediye ve mücavir alan sınırları içindeki eğlence faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna alınmıştır. Kanun'un 17 ve 21'inci maddelerinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 21'inci maddesinde ise eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetler sayılmış, maddenin I/5 no.lu ayrımında, sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden %20 oranında eğlence vergisi alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca Kanun'un 20/3'üncü maddesinde, biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, Belediye Meclislerince takdir edilecek miktarda eğlence vergisi ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Danıştay 9'uncu Dairesinin 07.11.2007 tarih ve E: 2005/5313, K:2007/3726 sayılı

kararında özetle, “*play station salonları biletle girilmesi zorunlu eğlence yerlerinden olmadığından, söz konusu salonlardan belediye meclisince belirlenen tarifeye istinaden eğlence vergisi alınmasında hukuka aykırılık bulunmadığı...*” denilmektedir.

İzmir Seferihisar Belediyesi mücavir sınırları içerisinde yer alan ve yukarıdaki mahiyette faaliyet gösteren işyerlerinin bulunmasına rağmen herhangi bir tahakkuk ve tahsilat işlemi yapılmamıştır. İdare tarafından söz konusu iş yerlerinden eğlence vergisi alınmamasının mevzuata aykırılık teşkil ettiği ve idare gelirlerini olumsuz etkilediği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Kamu İdaresinden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İşyerlerine Çevre Temizlik Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması ile Emlak Vergisi Tahakkukunun Eksik Yapılması

Kamu İdaresinin mülki sınırları içerisinde yer alan ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun hükümlerinden muaf tutulan avukatlık büroları, serbest muhasebeci mali müşavirlik büroları, muayenehane gibi yerlerden emlak vergisi beyannamelerini mesken olarak verenlere iş yeri çevre temizlik vergisinin tahakkuk ettirilmediği ve emlak vergisinin tahakkukunun mesken üzerinden eksik yapıldığı anlaşılmıştır.

A. Kamu İdaresinden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İşyerlerine Çevre Temizlik Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun Çevre Temizlik Vergisini düzenlediği mükerrer 44’üncü maddesinde;

“Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir.

...

Verginin mükellefi, binaları kullananlardır. Mükellefiyet binanın kullanımı ile başlar.

İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediylerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit

sürelerinde ödenir.

...” denilerek iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre ve temizlik vergisinin ilçe belediyelerince emlak vergisinin taksit sürelerinde tahsil edileceği belirtilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’un 2’nci maddesine göre bu Kanun hükümlerinden muaf tutulan iş yerleri sayılmıştır.

Yapılan düzenlemeler ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur. İlgili kanunlarında da bu yerlerin işyeri açmak için faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı belirtilmiştir.

İş yerleri için Çevre ve Temizlik Vergisi mükellefiyetleri Belediyeye İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almak için başvuruda bulduklarında oluşturulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ve İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatından muaf olan iş yerleri için ise Çevre ve Temizlik Vergisi mükellefiyeti kendilerinin başvurduğu durumlar haricinde oluşturulamamaktadır.

Söz konusu durumun önüne geçebilmek adına mükellefiyet tespiti amacı ile gerekli çalışmalar yapılarak işyeri Çevre Temizlik Vergisi tarh ve tahakkuklarının mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

B. Kamu İdaresinden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İşyerlerine Emlak Vergisi Tahakkukunun Mesken Üzerinden Yapılması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun “*Mükellef*” başlıklı 3’üncü maddesinde;

"Bina Vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenler öder."

denilmekte olup, aynı Kanun’un “*Nispet*” başlıklı 8’inci maddesinde;

"Bina vergisinin oranı meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde ikidir. Bu oranlar, 5216 sayılı Kanunun uygulandığı büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde % 100 artırımlı uygulanır. ..."

hükmüne yer verilmiştir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun “*Vergi değerini tadil eden sebepler*” başlıklı 33’üncü maddesinde;

“Vergi değerini tadil eden sebepler aşağıda gösterilmiştir:

...

3. Bir binanın kullanım tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkan, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi, (Bu hükmün uygulanmasında bir apartmanın her dairesi bir bina sayılır ve tadil sebebi, yalnız kullanım tarzı tamamen veya kısmen değiştirilen daire için geçerli olur.)

...” denilerek bir binanın ikamete özgü bölümlerinden bir kısmının işyeri olarak kullanılması durumunda vergi değerinde değişiklik yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Emlak Vergisi, mükelleflerin beyannameleri esas alınarak tahakkuk ve tahsil edilmektedir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun “Bildirim verme süresi” başlıklı 23’üncü maddesine göre aynı Kanun’un 33’üncü maddesinde sayılan hususlar nedeniyle vergi değerinde değişiklik yapılmasının gerekmesi halinde emlak vergisi bildirim verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

İş yerleri için Emlak Vergisi mükellefiyeti Belediyeye İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almak için başvuruda bulduklarında otomatik olarak oluşturulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ve İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatından muaf olan iş yerlerinin mükellefiyetleri ise vermiş oldukları emlak vergisi beyannamesinde belirtmiş oldukları bina kullanım şekli üzerinden oluşturulmaktadır.

Kamu İdaresi sınırları içerisinde yer alan avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek gruplarının iş yeri olarak kullandıkları binaların emlak vergisinin mesken üzerinden tahakkuk ve tahsil edildiği anlaşılmıştır.

Söz konusu durumun önüne geçebilmek adına gerekli çalışmalar yapılarak emlak vergisi tarh ve tahakkuklarının mevzuata uygun olarak yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 11: Emlak Vergisi Hesaplamalarında Kullanılan Bina İnşaat Sınıflarının Hatalı Tespit Edilmesi

Kamu İdaresince Emlak Vergisine esas bina sınıflarının, Maliye Bakanlığınca yayınlanan “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” yerine “Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında

Tebliğ” ekinde yer alan cetveller kullanılarak belirlendiği tespit edilmiştir.

Emlak Vergine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük’ün “Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı” başlıklı 10’uncu maddesinde;

“Binalar, aşağıdaki sınıflara ayrılır:

1 - Lüks inşaat,

2 - Birinci sınıf inşaat,

3 - İkinci sınıf inşaat,

4 - Üçüncü sınıf inşaat,

5 - Basit inşaat,

Bu sınıflama, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar nazara alınarak yapılır.

İnşaat sınıflarının tayinine esas alınacak nitelikler Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunur.”

denilmektedir.

Bahsedilen Tüzük’ün 10’uncu maddesinin son fıkrasındaki hükme istinaden 15.12.1982 tarih ve 17889 sayılı Resmi Gazete’de “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” yayımlanmıştır. Cetvelde binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar Tüzük’e uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için de on adet kıstas belirlenmiştir. Emlak Vergisine esas olacak bina sınıflarının tespiti bu kıstaslara göre yapılmalıdır.

Bu kıstaslara göre belirlenecek bina sınıflarının metrekare başına inşaat maliyet bedelleri ise her yıl yayımlanan Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği eklerinde yer verilen “Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedellerini Gösterir Cetveller” ile belirlenmektedir.

İlgili cetvellerde metrekare normal inşaat maliyet bedelleri, bina çeşitlerine ve sınıflarına göre belirlenmekte; bina inşaat maliyetleri ise bina vergisinin matrahını doğrudan etkilemektedir. Bina sınıfının olması gerekenden daha düşük bir sınıf olarak belirlenmesi, inşaat maliyet bedellerinin, dolayısıyla bina vergi değerlerinin olması gerekenden daha az miktarda hesaplanmasına ve belediyenin daha az miktarda emlak vergisi tahsilatı yapmasına neden olmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından emlak vergisine esas bina sınıfları tespit edilirken “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” yerine yapı kullanım izin belgeleri için yayımlanan ve bina sınıflarını tamamen farklı kriterlere göre belirleyen “Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğ” ekinde yer alan cetveller kullanılmıştır. Örneğin söz konusu Tebliğ’de 1. Sınıf Yapılar, basit kümes, basit tarım yapıları, kâgir inşaat, gölgelik, çardak gibi en düşük sınıftaki yapılar olarak tarif edilmekte iken; “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” de ise 1. Sınıf Yapılar tabii ve suni taş kaplamalı, ısı yalıtımlı, püskürtme sıvalı, ahşap, parke ve halı kaplı... binaları temsil etmektedir. Bu durum tüm bina sınıfları için geçerli olup söz konusu yanlış uygulama emlak vergisine esas bina sınıflarını ve bu sınıflar için hesaplanacak değerler üzerinden alınacak Bina Vergilerini doğrudan etkilemektedir.

Emlak vergisi kaybını önleyecek şekilde bina sınıflarının yeniden tespit edilmesine yönelik çalışmalar yapılmalı; Emlak Vergisine esas bina sınıflarının tespitinde Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel dikkate alınmalıdır.

BULGU 12: İşletme Hakkı Niteliğindeki Kiralamalar Üzerinden Katma Değer Vergisi Tahsil Edilmemesi

Kamu İdaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların kira sözleşmesinin incelenmesi neticesinde işletme hakkı kiralaması niteliğinde olan bazı taşınmaz kiralama bedelleri üzerinden Katma Değer Vergisinin hesaplanmadığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun, “Verginin konusunu teşkil eden işlemler” başlıklı 1’inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler ile Gelir Vergisi Kanunu’nun 70’inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemlerinin Katma Değer Vergisine tabi olduğu belirtilmektedir. Gelir Vergisi Kanunu’nun 70’inci maddesinin 5’inci bendinde “işletme hakları” da sayılmış olup işletme haklarının kiralanması işlemleri Katma Değer Vergisine tabi olacaktır.

Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 17/4-d bendinde, bu Kanun’un 1/3-f bendinde vergiye tabi olarak sayılan işlemlerden bazılarına istisna getirilmiş ve iktisadi işletmelere dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralanması işlemleri vergiden istisna edilmiştir. Kamu idareleri, dernekler, vakıflar, belediyeler, iktisadi işletme mahiyetinde olmadıklarından bunlara ait gayrimenkullerin kiralanması işlemleri prensip olarak Katma Değer Vergisinden müstesnadır.

Ancak bu madde hükmü ile sadece iktisadi işletmeye dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralanması vergiden istisna edilmiş, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesi ile gönderme yapılan Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde sayılan diğer mal ve hakların kiralanması işlemleri istisna kapsamına dâhil edilmemiştir.

Konu ile ilgili olarak 11 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin E bölümünde bu durum şöyle ifade edilmiştir;

“Katma Değer Vergisi Kanununun 1. maddesinin 3. fıkrasının (g) bendinde sayılan; genel bütçeye dahil idareler, katma bütçeye dahil idareler, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamına girmediğinden vergiye tabi olmayacaktır. Bu kuruluşlar iktisadi işletme niteliği taşımadığından sahip oldukları gayrimenkullerin kiralanması işlemleri de vergiye tabi olmayacak, ancak Gelir Vergisi Kanununun 70. maddesi kapsamına giren diğer mal ve hakların kiralanması işlemleri ile bu kuruluşlarca gerçekleştirilen her türlü ithalat vergiye tabi olacaktır. ...”

Bu durumda gayrimenkul kiralaması dışında kalan işletme hakkının kiralanması gibi, kamuya ait diğer mal ve hakların kiralanması işlemleri yukarıdaki hükümler gereği Katma Değer Vergisine tabi olacaktır.

Gelir İdaresi Başkanlığının konu ile ilgili vermiş olduğu görüşlerde de bu husus açıkça ifade edilmiş olup Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki gayrimenkullerin kiraya verilmesi halinde Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17/4-d maddesi gereği vergi hesaplanmayacağı, ancak iktisadi işletmeye dâhil olmasa da kiraya verilen gayrimenkul tek başına bir iktisadi işletme mahiyetinde ise bu kiralama işlemi gayrimenkul kiralaması değil işletme hakkının kiraya verilmesi (çay ocağı, otopark, spor tesisi, iskele, büfe vb. gibi) olarak değerlendirileceğinden anılan Kanun'un 1/3-f bendine göre vergi hesaplanacağı belirtilmiştir.

İdare tarafından işletme hakkı kiralaması niteliğinde olan büfe, spor tesisi, otopark, kahvehane vb. bazı taşınmaz kiralamalarından katma değer vergisi hesaplanmamaktadır.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda gayrimenkul kiralaması olmayıp işletme hakkının kiralanması niteliğinde olan taşınmaz kiralaması işlemlerinden katma değer vergisi hesaplanmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 13: Muafiyet Tesis Edilen Mükelleflerin Muafiyet İçin Gerekli Şartları Sağlaması Hususunda Etkin Bir Tespit ve Teyit Mekanizmasının Bulunmaması

Muafiyet tesis edilen mükelleflerin muafiyet için gerekli şartları sağlaması hususunda etkin bir tespit ve teyit mekanizmasının bulunmadığı tespit edilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci maddesinde,

“... ”

Bakanlar Kurulu, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir...” hükmü yer almaktadır.

İndirimli bina vergisinden ('0' oranlı vergi) yararlanacak kişi ve kişilerin sağlaması gereken şartlar yukarıda yer alan Kanun hükmüyle birlikte Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğlerinde ayrıntılı olarak düzenlenmektedir. Buna göre, çeşitli tarihlerde yürürlüğe giren ve uygulamaya yönelik düzenlemeleri içeren Genel Tebliğler ile Bakanlar Kurulunca belirlenecek indirimli vergi oranından, Türkiye'de brüt yüz ölçümü 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olan veya tek meskenin intifa hakkına sahip bulunan;

Kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup 18 yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenler, Hiçbir geliri olmadığını beyan eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, hizmet karşılığı elde edilen ücret geliri, ticari, sınaî ve mesleki faaliyet geliri, tarımsal faaliyet geliri, menkul ve gayrimenkul geliri, faiz ve temettü geliri veya benzeri türde bir gelirin olmaması,

Gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları emekli, dul, yetim, ölüm ve malûliyet aylığından ibaret bulunanlar, Sosyal güvenlik kurumlarından emekli, dul, yetim, ölüm ve malûliyet aylığı alanların, bu aylıkları dışında başka gelirlerinin bulunmaması,

Gaziler, Bina Vergisi indiriminden yararlanabilmesi için herhangi bir faaliyet veya gelir şartı aranılmayacak, bunlar her hal ve takdirde bina vergisi indiriminden yararlanacağı,

Şehitlerin dul ve yetimleri, Bina Vergisi indiriminden yararlanabilmesi için herhangi bir faaliyet veya gelir şartı aranılmayacak, bunlar her hal ve takdirde bina vergisi indiriminden yararlanacağı,

Engelliler, İndirimli Bina Vergisi oranından yararlanabilmeleri için bu durumlarını tam teşekküllü Devlet hastanesinden alınmış olan sağlık kurulu raporu veya engelli kimlik kartı ile ilgili belediyelere belgelendirmeleri,

Şartlarını taşımaları ve gerekli belgeleri ibraz etmeleri halinde istifade edeceklerdir. Ayrıca, birden fazla meskeni olanlar veya birden fazla meskende hisseye sahip olanlar, muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler için söz konusu indirimli vergi oranının uygulanması mümkün değildir.

Bu kapsamda, İdare tarafından muafiyet hakkı tanınan ve '0' oranlı Emlak Vergisi uygulanan "emekli, hiçbir geliri olmayan, ev hanımı ve gazi veya şehit yakını" kapsamında bulunan 1201 kişi üzerinde yapılan incelemede, özellikle Sosyal Güvenlik Kurumu ve Vergi Dairesi sistemi üzerinden aktif sigortalılık, emekli aylığı dışında aylık ya da gelir elde etme ve vergi mükellefiyeti tesis edilme hususlarının etkin bir şekilde tespit edilemediği, buna ilişkin sorgulama ve araştırma işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür. Nitekim muafiyet tanınan kişilerin beyanları doğrultusunda İdarece muafiyet işleminin uygulanması ve beyan dışında belge, bilgi talep edilmemesi 57 seri no'lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinin amir hükmüdür. Tebliğe göre, Emlâk Vergisi mükelleflerinden Emlâk Vergisi bildiriminde tapu sureti, kimlik fotokopisi, vergi kimlik numarasını gösteren belge, elektrik ve su abone belgesi, yapı kullanma izin belgesi, m² cetveli veya başkaca bir belge talep edilmeyeceği, belediyelerce, Emlâk Vergisi işlemlerinde mükellefler tarafından bildirilen hususların teyidinin, mükelleflerden belge istenmeden ilgili kurum ve kuruluşlardan yapılması gerektiği, belediyelerce, mükelleflere ait kimlik bilgileri, İçişleri Bakanlığı Kimlik Paylaşım Sistemi üzerinden, tapu kayıtları ise Tapu ve Kadastro Bilgi Sisteminden alınabileceği, ayrıca mükelleflerin şehit, gazi, dul, yetim ve emekli olduklarına ilişkin bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından elektronik ortamda sağlanmasının mümkün olacağı ve belediyelerin, Emlâk Vergisi işlemlerinde başta imar birimleri olmak üzere Emlâk Vergisine konu taşınmazlara ilişkin öncelikle kendi kayıtlarında bulunan bilgi ve belgelerden faydalanacağı ve gerek duymaları halinde bildirimlerin kontrolü amacıyla bildirim konu taşınmazlarda yoklama ve tespit yapabileceği, belirtilmektedir.

Ele alınan düzenlemeyle İdarece, mükelleflerin kolay ve hızlı bir şekilde kanuni haktan yararlanması ve külfet doğuracak taleplerde bulunulmaması gerektiği ortaya konulmaktadır. Ancak muafiyet tanınan kişilerin beyan durumlarının doğruluğu ve şartların sağlanıp sağlanmadığı, ilgili servis ve personelce tespit ve tetkik edilmeli ve belirli aralıklarla şartları taşıyıp taşımadıkları kontrol edilmelidir, etkin bir sorgulama mekanizmasının kurulması gerekmektedir. Bu doğrultuda;

- İndirimli vergiden yararlanmak isteyen veya mevcut haktan yararlanan kişilerin beyanları üzerinden hareketle, aktif sigortalı olarak çalışıp çalışılmadığı, emekli aylığı dışında herhangi bir gelir, ücret ya da kazanç elde edilip edilmediği araştırılmalıdır. Sosyal Güvenlik Kurumu ile yapılacak protokolle veri tabanı üzerinden aktif çalışma, işe girişi veya çıkışı, emekli aylığı dışında gelir veya ücretin olup olmadığının elektronik ortamda sorgulanması ya da belirli dönemlerde bilgi alınarak güncel durumların takip edilmesi gerekmektedir.

- Vergi daireleri üzerinden Maliye Bakanlığı veya Gelir İdaresi Başkanlığı ile yapılacak protokolle ya da belirli dönemlerde yapılacak kontrollerle ticari, sınaî ve meslek kazanç kapsamında mükellefiyet tesisi sorgulanmalı ve araştırılmalıdır.

Yapılan ayrıntılı açıklamalara binaen, indirimli Bina Vergisi uygulanacak mükelleflerin gerekli şartları sağlamaları noktasında etkin bir takip, tetkik ve araştırma mekanizmasının kurulması; Emlak Vergisi gelir kaybının önlenmesine ve indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde, gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken verginin, cezalı ve gecikme faizi ile birlikte alınmasına imkân sağlayacaktır.

Sonuç itibariyle, Emlak Vergisi uygulamalarının mevzuata uygun şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediyenin yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin, takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe giren "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" bu faaliyetlerin ücretlendirilmesine ilişkin

düzenlemeler getirmektedir.

Yönetmelik'in “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde;

“... a) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,

...

d) Geçiş hakkı: İşletmecilere; elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

e) Geçiş hakkı ücreti: İşletmecinin, geçiş hakkı karşılığında geçiş hakkı sağlayıcısına ödeyeceği ücreti,

f) Geçiş hakkı ücret tarifesi: Ek-1'de yer alan Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları Tablosunda belirtilen yerlerde, geçiş hakkını kullanacak işletmecilerden talep edilen ücretlerin üst sınırlarını gösteren fiyat tarifesini,

g) Geçiş hakkı sağlayıcısı (GHS): Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere taşınmazın sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

ğ) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,”

ifade etmektedir.

Yönetmelik'in “Başvuru ve değerlendirme” başlıklı 6'ncı maddesinde İşletmecilerin geçiş hakkı kullanımı için Bakanlığa başvurmaları gerektiği belirtilmektedir.

Aynı maddenin yedinci fıkrasının başvurusu kabul edilen işletmecilerin kamuya ait yerlerden geçiş hakkını kullanabilmesi hususunu düzenleyen (b) bendinde;

“Hazinenin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar ile mülkiyeti veya tasarrufu belediyelere ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar ile 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında kalan yerlerde geçiş hakkını kullanacak işletmeci, ilgili GHS'ye Ek-2'de yer alan belgeler ve Bakanlıktan alınan kullanım onayı ile birlikte başvuruda bulunur. GHS kendisine yapılan geçiş hakkı talebi başvurularını mevzuat çerçevesinde en geç altmış gün içerisinde sonuçlandırır ve sonucunu işletmeciye bildirir. Geçiş hakkı talebinin reddedilmesi durumunda yapılan bildirimde red gerekçeleri açıkça belirtilir.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "*İlkeler*" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde;

"Geçiş hakkının kullanılmasının öncelikle tarafların anlaşmasına bağlı olduğu"

"Geçiş hakkına ilişkin anlaşma" başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasında;

"İşletmeci ile GHS'nin serbestçe anlaşma yapabileceği; altıncı bendinde; geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin geçiş hakkına ilişkin anlaşmada yer alacağı",

"Geçiş Hakkı Ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde;

"Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için GHS tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretlerinin bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırım yapılması suretiyle tespit edileceği",

"Mevcut Geçiş Hakları" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde;

"Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ve bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce sahip olunan geçiş hakları ve imzalanmış olan anlaşmaların herhangi bir sebeple sona ermediği sürece aynı şartlarda uygulanmaya devam olunacağı"

hüküm altına alınmaktadır.

Yönetmelik'te, Bakanlık tarafından elektronik haberleşme altyapı bilgi sisteminin (EHABS) kurulacağı ve işletmecilerin geçiş hakkına ilişkin elektronik haberleşme altyapı bilgilerini EHABS'ye kaydetmekle yükümlü olacağı belirtilmektedir.

Yönetmelik hükümlerine göre; Belediyeye ait taşınmazlar üzerinden elektronik haberleşme hizmetini sunmak isteyen işletmeciler, Bakanlıktan onay aldıktan sonra geçiş hakkı için Belediyeye başvuruda bulunacaktır. Başvurusu kabul edilen işletmeci, Belediye ile anlaşma yaparak Yönetmelik'te belirtilen tutardan fazla olmamak kaydıyla, geçiş ücretini de belirleyip mevcut veya yapmayı planladığı altyapı bilgilerini EHABS'ye kaydetmek zorundadır. Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere idarenin sorumluluğunda olan yerlerde elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile altyapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve Yönetmelik'in ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere meclis kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi gerekmektedir.

İdare tarafından geçiş hakkı ücretlerine ilişkin herhangi bir gelir elde edilmemiştir.

Uygulamanın mevzuata aykırılık teşkil ettiği, belediyenin elde edebileceği bir gelir kaynağından mahrum kalınmasına sebebiyet verildiği değerlendirilmektedir.

BULGU 15: Kurumun Yıllık Toplam Personel Giderlerinin, Bir Önceki Yıl Bütçe Gelirlerinin %40'ını Aşması

Belediyenin şirket personeli de dâhil olmak üzere yıllık toplam personel giderlerinin, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirilme oranında artırılması suretiyle bulunan tutarının yüzde kırkını aşmakta olduğu görülmüştür.

İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "*Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır*" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirilme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşmayacağı belirtilmiştir. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamayacak ancak belirlenen oranları aşan idareler İçişleri Bakanlığından izin almak suretiyle şirketlerine işçi alımı yapabileceklerdir.

Yukarıda değinilen mevzuat hükümleri gereğince Belediyenin şirket personeli de dâhil olmak üzere yıllık toplam personel giderinin, 2018 yılı kesinleşmiş bütçe gelirleri tutarının (57.685.011,39 TL), Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği No:484 ile belirlenen yeniden değerlendirilme oranında (%22,58) artırılması sonucu bulunan 70.710.286,96 TL'nin %40'ına denk gelen 28.284.114,78 TL'yi aşmaması gerekmektedir.

Belediyenin 2019 yılı sonu itibariyle toplam personel giderleri 35.930.032,05 TL'dir. Bu oran en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirilme oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın %50,81'ine denk gelmekte olup mevzuatta öngörülen %40'lık sınır aşılmıştır. Buna karşın yıl içerisinde İçişleri Bakanlığından izin alınmaksızın şirkete yeni personel alımı yapılmaya devam edilmiştir.

Bu itibarla; mevzuat hükümleri gereğince cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 16: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Mevzuatında Belirtilen Zamanlarda İlgili İdareye Gönderilmemesi

Belediye tarafından emlak vergisi mükelleflerinden emlak vergisinin %10'u nispetinde ek tahakkuk yapılarak tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ilişkin katkı payının, mevzuatında hüküm altına alınan sürelerde ilgili idareye ödenmediği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*" başlıklı 12'nci maddesinin 6'ncı fıkrasında; "*Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.*" hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanun'un 9'uncu ve 10'uncu fıkralarında ise; "*Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.*"

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderilir." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, belediye tarafından 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu uyarınca mükellefler hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde tahakkuk ettirilen katkı payının, tahsil edildiğinde 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabına kaydedilerek takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar ilgili idareye beyan edilmesi ve aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Zamanında ve tam olarak ilgili idareye ödenmesinden Belediye Başkanının sorumlu olduğu katkı payı, 2863 sayılı Kanunda hükmedilen sürelerde ödenmemişse 6183 sayılı Kanuna

göre tahsil edilebilmektedir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle gecikme cezasına maruz kalınmaması adına söz konusu tutarların ödemesinin yasal sürelerde yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 17: Belediye Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Pazarlık Usulü İle İhale Edilmesi

Belediye mülkiyetinde bulunan işyerleri ile çeşitli mevkilerde bulunan dükkânlardan oluşan 127 adet taşınmazın, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 45'nci maddesine göre resmi evraklarda açık ihale yapılmasına rağmen ihale uygulamasında pazarlık usulü ile kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "*Kapsam*" başlıklı 1'inci maddesinde; Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

36'ncı maddesinde ise; bu Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, Ancak 44'üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45'inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51'inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52'nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle, yaptırılacağı

Hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "*Pazarlık usulüyle yapılacak işler*" başlıklı bahsi geçen 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; "*Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,*" denilmek suretiyle hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği belirlenmiştir;

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda bu fıkra kapsamında pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir:

1- Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,

2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

Dolayısıyla 51/g yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan, genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar yani tapuda Hazine adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanmasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Nitekim bu durum Belediyeye ait bir taşınmaza (Hazine taşınmazı olmayan) yönelik olarak Antalya 2'nci İdare Mahkemesi'nce verilen 31.10.2006 tarih ve 2006/1861 sayılı Kararı onayan Danıştay 13'üncü Dairesi'nin vermiş olduğu 21.10.2008 tarih ve 2008/6874 sayılı Kararda da şu şekilde açıkça ifade edilmiştir:

“Mülkiyeti belediyelere ait taşınmazların "Devletin özel mülkü" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer"lerden (kayalar, tepeler, dağlar, kaynaklar, sahipsiz şeyler, akarsular, kıyılar vb.) olmadığına tartışmasız olduğu, bu nedenle belediyelere ait taşınmazların 2886 sayılı Yasa'nın 51. maddesinin (g) bendi kapsamında kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin olanaklı olmadığı ... na oy çokluğuyla karar verildi.”

2886 sayılı Kanunu'nun “İhalenin yapılamaması” başlıklı 49'ncü maddesine göre; *“Açık teklif usulüyle yapılan ihalelerde istekli çıkmadığı, isteklilerin belgeleri veya son teklifleri uygun görülmediği takdirde, yeniden aynı usulle ihale açılır veya idare yararı görüldüğü takdirde, ihalenin bitiş tarihinden itibaren 15 gün içinde iş 43 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen esaslar dahilinde pazarlıkla yaptırılabilir.”*

2886 sayılı Kanunu'nun “İhalenin yapılamaması” başlıklı 43'ncü maddesinin ikinci fıkrasında *“İşin pazarlığa bırakılması halinde şartnamede belirtilen nitelik ve şartların aynen muhafazası zorunludur. Yeni ihale yapıluncaya kadar geçecek günler içinde aynı nitelikler korunarak günlük ihtiyaçlar oranında pazarlıkla mal alınabilir. Ancak ihale, şartnamede belirtilen nitelikte mal bulunmaması sebebiyle geri kalmış ise günlük ihtiyaçlar şartnameye bağlı kalmaksızın temin edilebilir.”* hükmü yer almaktadır.

2886 sayılı Kanunu'nun “pazarlık usulü ile yapılacak işler” başlıklı 51'nci maddesinin (e) fıkrasında 43'ncü ve 49'ncü maddeler uyarınca sonuçlandırılmayan ihaleler, pazarlık usulüyle sonuçlandırılacak işler arasında sayılmaktadır. Ancak bu madde çerçevesinde pazarlıkla taşınmaz kiralanması sadece devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan, genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazları yani tapuda Hazine adına kayıtlı taşınmazları kapsamaktadır. Bu durumda belediyenin taşınmazlarını pazarlık usulü ile kiraya verebilmesi mümkün değildir.

Yapılan incelemede 127 adet taşınmaz kiralamasına ilişkin ihalelerin açık ihale usulü ile yapılmasına rağmen teklif edilen bedellerin uygun görülmediği gerekçesi ile 2886 sayılı Kanun'un 49'ncü maddesi gereğince pazarlık usulüne bırakıldığı tespit edilmiştir. Belediye bu yöntemle kanuna aykırı olarak ihaleleri pazarlık usulü ile tek kişiye vermiştir.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan gerekçelerle, belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların pazarlık usulü ile kiralanması mümkün olmayıp mevzuata aykırı bir işlem tesis edildiği değerlendirilmektedir.

BULGU 18: Hazine Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazın Protokol Yapılmaksızın Kiraya Verilmesi

Belediyenin mülkiyetinde bulunmayan devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan (kıyı alanında yer alan) alanın üzerinde yer alan büfenin Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile protokol (kullanım sözleşmesi) yapılmaksızın kiraya verildiği tespit edilmiştir.

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Kıyı ve sahil şeritlerinde yapılacak düzenlemeler" başlıklı 81'nci maddesine göre; " (1) Kıyı ve sahil şeritlerinde 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve 3/8/1990 tarihli ve 20594 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik ile onaylı imar planı hükümlerine uygun olarak düzenleme yapılması kaydıyla, sırasıyla bu alanların sınırı içinde bulunduğu büyükşehir belediyelerine, belediyelere veya mahalli idare birliklerine izin verilebilir.

(2) Bakanlıkça uygun görülecek kıyı ve sahil şeritlerinde, Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen bedellere tabi olmaksızın hasılat ve/veya gelirden pay alınması suretiyle bu alanların sınırı içinde bulunduğu mahalli idarelere veya mahalli idare birliklerine izin verilebilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkra kapsamında kalan alanlarda yapılacak düzenlemelerin kapsamı, elde edilmesi hâlinde gelirlerin paylaşımı, sona ermeye ve diğer konulara ilişkin hükümler İdare ile ilgili kuruluşlar arasında düzenlenecek Protokol (Ek-18) ile belirlenir."

Aynı Kanun'un "Kıyı yapıları" başlıklı 82'nci maddesine göre; "3621 sayılı Kıyı Kanunu ve Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe uygun olarak kullanılmak ve ilgili kuruluşlardan izin alınmak suretiyle; kıyıda deniz turizmi tesisleri, tersane, liman, barınak, iskele, yanaşma yeri, rıhtım ve benzeri türde tesis yapan yatırımcılara azami kırkdokuz yıla kadar kullanma izni verilebilir. Kullanma izni verilmesi ve bedelinin takdiri, alınacak

hasılat payları, sözleşmenin sona ermesinde ve diğer hususlarda Yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.”

Yukarıdaki Hükümler değerlendirildiğinde kıyı alanında yer alan çeşitli tesislerin üzerinde tasarruf yetkisine sahip olabilmek için Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile Ek-18 de yer alan tip protokolün (Kullanım sözleşmesi) yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede Hıdırlık Mah. Tuzla Caddesi Sok. no:75-1 d:-1 (ada:0 pr:0) üzerinde bulunan büfenin Milli Emlak Genel Müdürlüğü ile protokol yapılmaksızın kiraya verildiği, ayrıca büfeyi kiralayan kişinin kiralama amacı dışında çıkararak başka ünite ve tesisler yapmak suretiyle su sporları tesisi olarak işlettiği tespit edilmiştir.

Belediyenin ilgili kuruluşla gerekli protokolü imzalaması ve büfeyi amacı dışında kullanan kiracı ile yapılan sözleşmeyi feshetmesi gerekmektedir.

BULGU 19: Kamu İdaresinin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı Taşınmazların, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları

Belediye sınırları ve mücavir alanlarda Belediyenin kiraya vermiş olduğu bazı taşınmazların işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüttüğü tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 7'nci maddesine göre sihhî işyerlerini, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "*İşyeri açılması*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında ise yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı belirtilmiştir.

Bunun yanında 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "*İşyeri açma izni harcı*" başlıklı 81'inci maddesinde belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyeri açılmasının "*İşyeri Açma İzni Harcına*" tabi olduğu belirtilmiş olup ruhsatlandırılan işyerlerine ilişkin işyeri açma izin harcının da görevli belediye tarafından tahsil edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi 2019 yılı denetimi kapsamında Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden alınan Belediyenin ruhsat vermiş olduğu işyerleri listesi ile kiraya verilen işyerleri listesi karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırma sonucunda Belediye tarafından kiraya verilen yerlerde;

2019 yılı içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunduğu tespit edilen 17 adet ruhsatsız iş yerinden 5 adedinin ruhsatlandırıldığı, 3 adedinin tahliye edildiği ancak aşağıdaki tabloda gösterilen 9 adedi ile ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

Tablo 14: Kiraya Verilen Taşınmazlardan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerleri

Sıra	Adres	Ada- Parsel	Açıklama
1	Camikebir Mah. 52/1 Sk. No:12/1H	3113/1	Pazar Yeri Büfe
2	Turgut Mah. Demokrasi Meyd. No:10	113/2	Köy Meydanı Büfe
3	Camikebir Mah. 52/1 Sk. No:12/1G	3113/1	Pazar Yeri Aktar
4	Sığacık Mah. Şadırvan Meydanı No:28	46/4	Emlakçı
5	Sığacık Mah. Şadırvan Meydanı No:29	46/4	Berber
6	Payamlı Mahallesi 5119 Sk. No:4	286/1	Halı Saha
7	Atatürk Mah. Eski Köy içi Sk. No:7	2598	Kafeterya
8	Sığacık Mah. Liman Caddesi No:15	0/0	Hediyelik Eşya Satışı
9	Sığacık Mah. Atatürk Meydanı No:2	0/0	WC

Kiraya verilmiş olup işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadan faaliyet gösteren işyerlerinin kontrolünün ve mevzuat hükümleri gereğince ruhsatlandırılmalarının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 20: Kiralanan Taşınmazlara İlişkin Sözleşmelerin Gerekli Şartları Taşımaması

Belediyenin 2019 yılında başkasından kiraladığı 8 adet taşınmaza ilişkin sözleşmenin 16 Ocak 2019 tarihli Kamu İdarelerinin Taşınmaz Kiralamalarına İlişkin Genelge'ye göre yer alması gereken zorunlu unsurları içermediği görülmüştür.

16 Ocak 2019 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerinin Taşınmaz Kiralamalarına İlişkin Genelge'nin 3'üncü maddesine göre;

“Yeni yapılacak taşınmaz kiralamalarında sözleşmelere;

a) Yıllık kira bedelinin en fazla üçer aylık (tercihen aylık) eşit taksitler hâlinde ve dönem başlarında ödeneceğine,

b) Bir yıllık kullanım süresi bittikten sonra kiralamaya devam edilmesi hâlinde kira bedelinde artış yapılacak ise bu artışın; Türkiye İstatistik Kurumunca artışın yapılacağı ayda yayımlanan Tüketici Fiyatları Endeksinin on iki aylık ortalamalara göre yüzde değişim oranım aşamayacağına,

c) (b) bendinde belirtilen yüzde değişim oranının kiralamanın yenileneceği ayda negatif

çıkması halinde kira bedelinde bir değişiklik yapılmayacağına,

ç) Kiralama ile ilgili vergi, resim ve harçların kiraya verene ait olduğuna,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre, kira bedelinden vergi tevkifatı yapılması gereken hâllerde; kira bedelinden gelir vergisi ve sair kanuni kesintiler yapıldıktan sonra kalan kısmının kiraya verene ödeneceğine,

e) Yakıt bedelinin kira (şeddinden ayrı olarak) kiracı tarafından karşılanacağına,

f) Ödemelerin kiraya verenin belirteceği banka hesabına makbuz karşılığı yapılacağına dair hükümler konulacaktır.”

Yapılan incelemede 2019 yılında aşağıdaki tabloda gösterilen 8 adet taşınmazın kiralanmasına ilişkin sözleşmelerin genelgede öngörülen zorunlu unsurları içermediği tespit edilmiştir.

Tablo 15: Kiralanan Taşınmazlar

İşyeri	İştiğal	Kira Başlangıç ve Bitiş Süresi	Kira Gideri
Hıdırlık Mah. Hıdırlık Cad. No:99/F D:7	Misafirhane	21.02.2019-31.12.2019	11.549,36 TL
Turabiye Mah. 32 Sok. No:37/A	Kent Konseyi	02/07/2019-30/06/2020	25.299,80 TL
Turabiye Mahallesi 32/3 Sok. No:1C	İmar Arşiv	01.01.2019-31.12.2019	30.359,56 TL
Camikebir Mahallesi 52/4 Sokak No:30/A	Jimnastik Salonu	01.07.2019-30.06.2020	53.129,59 TL
Turabiye Mahallesi Necat Hepkon Caddesi	Taekwondo Salonu	01/07/2019-31.12.2019	53.129,59 TL
Camikebir Mahallesi Şehir General Temel	Anı Evi	01.01.2019-31.12.2019	145.270,92TL
Camikebir mahallesi İzmir Cad. No:5 D:2	Misafirhane	03.05.2019-03.05.2020	12.902,90 TL
Bengiler Mahallesi 6202 Sokak No:9/D-E	Ürkmez Şube	16.07.2019-15.07.2020	4.200,00 TL

Belediyenin kiralamış olduğu taşınmazlara ilişkin sözleşmelerin yenilenerek Kamu İdarelerinin Taşınmaz Kiralamalarına İlişkin Genelge’de belirtilen hususların sözleşmelerde yer almasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 21: Paylaştırma, Devir ve Tasfiye Komisyonu Kararı ile Seferhisar Belediyesine Devredilen Bir Kısım Taşınmazın Belediye Adına Tapu Tescilinin Yapılmaması

5747 sayılı Kanun gereği kurulan Paylaştırma, Devir ve Tasfiye Komisyonu Kararı ile İzmir Seferihisar Belediyesine devredilen taşınmazlardan 2 adedinin Belediye adına tapu tescilinin yapılamadığı tespit edilmiştir.

22.3.2008 tarih ve 26824 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe

giren 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin 26'ncı fıkrası ile ilçe sınırları içerisindeki Doğanbey ve Ürkmez belde belediyeleri kapatılarak mahalle vasfı ile Seferihisar Belediyesine bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un Geçici 2'nci maddesi 7'nci fıkrasında bir belediyeden ayrılmak suretiyle yeni kurulan belediyeler ile ayrıldıkları belediyeler arasındaki taşınır ve taşınmazlar ile alacak ve borçların paylaşımının nüfus oranları dikkate alınarak yapılacağı; 8'inci fıkrasında da paylaşırma, devir ve tasfiye işlemlerinin yürütülmesi için illerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, ilgili idareler de temsil edilmek suretiyle vali tarafından belirlenecek paylaşım, devir ve tasfiye komisyonu kurulacağı, ihtiyaç halinde, vali tarafından bu komisyonlara yardımcı olmak üzere alt komisyonlar kurulabileceği, paylaşım, devir ve tasfiye işlemlerinin Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk genel mahalli idareler seçimlerine kadar sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

Anılan mevzuat uyarınca İzmir İlinde kurulan Paylaşırma, Devir ve Tasfiye Komisyonu Kararı üzerine Doğanbey ve Ürkmez belde belediyelerinin taşınmazları Seferihisar Belediyesine devredilmiştir.

Karar eki listedeki taşınmazlardan 2 adedi hariç diğer taşınmazların Seferihisar Belediyesine devri gerçekleştirilmiş olup; Kanun'un bu işlemlerin tamamlanması için öngördüğü ilk genel mahalli idareler seçimi 29.03.2009 tarihinde yapılmış olmasına rağmen söz konusu taşınmazların devir işlemleri sonuçlandırılmamıştır. Devir işlemi yapılmayan taşınmazlarla ilgili iş ve işlemlerin ivedilikle yapılmasında mevzuata uyarlılık olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 22: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulüyle Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarının Kanunda Öngörülen % 10'luk Sınırı Aşması ve Kamu İhale Kurumunun Uygun Görüşünün Alınmaması

Belediyenin hesap ve mali tablolarında yapılan incelemede doğrudan temin ya da pazarlık usulüyle yapılan mal alımlarının mevzuatta öngörülen % 10'luk sınırı aşmasına rağmen aşan kısım için Kamu İhale Kurumu'ndan uygun görüş alınmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un "temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesi idarelerin ihtiyaçlarını öncelikle açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulüyle karşılamasına, diğer usullere ise ancak kanunda gösterilen özel hallerde başvurulması gerektiğine işaret etmektedir. Madde

metninde bahsedilen özel haller kanununun 21 ve 22'inci maddelerinde sayılmış olup bu şartların ortaya çıkması durumunda dahi idareye takdir yetkisi tanınmakta, açık ihale veya belli istekliler arasında ihale yapılmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Kanun koyucu, bu takdir yetkisine de miktar yönünden sınırlama getirmiş olup 62'nci maddenin 3'üncü fıkrasının (1) bendine göre 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacaktır. Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21.2'inci maddesine göre %10 oranı hesaplanırken kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarı dikkate alınacak ve mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı hesaplanacaktır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21.4'üncü maddesi gereği mahalli idarelerde uygun görüş için kuruma başvurmakla görevli ve yetkili olanlar üst yöneticiler olup bu konuda yetki devredilmiş olsa bile yetki devredilenlerin başvuruları kabul edilmeyecektir.

Ancak Seferihisar Belediyesi hesaplarında yapılan incelemede, kurumun 2019 yılında mal alımları için 17.341.000,00 TL, hizmet alımları için 46.205.000,00 TL ödenek ayırdığı, 2019 yılı içinde 21 ve 22'nci madde kapsamında 3.828.190,02 TL mal alımı, 6.750.523,73 TL ise hizmet alımı yaptığı doğrudan temin limitlerini yaklaşık 2 kat aştığı buna rağmen idarenin %10'u aşan kısım için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş almadığı tespit edilmiştir. Tabloda mal ve hizmet alımlarına ilişkin tutarlara yer verilmiştir.

Tablo 16: Seferihisar Belediyesi 21/f ve 22/d doğrudan temin limitleri

	Bütçe toplamı	Doğrudan temin	Harcanan tutar	Aşılan miktar
Hizmet Alımı	46.205.000,00 TL	4.620.500,00 TL	6.750.523,73 TL	2.130.023,73 TL
Mal Alımı	17.341.000,00 TL	1.734.100,00 TL	3.828.190,02 TL	2.094.090,02 TL
Yapım İşi	11.023.000,00 TL	1.102.300,00 TL	21.899,44 TL	--

Sonuç olarak mal ve hizmet alımları için öngörülen üst sınırın aşılmasına rağmen uygun görüş alınmamasının mevzuata aykırı olduğu, kanunda ve tebliğde emredici hüküm niteliği taşıyan düzenlemelere riayet edilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 23: İhaleye Katılan Aday veya İsteklilerin İhale Kontrol Sisteminden Kontrol Edilmemesi

Belediye tarafından yapılan ihalelerde ihale yasaklılık kontrollerinin mevzuata uygun şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan, 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Kamu İhale Genel Tebliği'nin "*İhaleye katılan aday veya isteklilerin ihale kontrol sisteminden kontrol edilmesi*" başlıklı 28'inci maddesinin 3 üncü fıkrasında;

"İhale üzerinde kalan isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının İhale Kontrol Sisteminden teyit ettirilmesi esasları çerçevesinde, haklarında kamu davası açılması nedeniyle ihalelere katılamayacak olanlar için de teyit işlemi gerçekleştirilecektir. Bütün aday veya isteklilerin ve bu kapsamda tüzel kişi aday veya isteklilerin % 50'den fazla hissesine sahip ortakları ile başvuru veya teklifi imzalayan yetkililerinin de 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesine göre İhale Kontrol Sisteminden kontrol edilmesi gerekmektedir."

Belediyenin ihalelerinde tüzel kişi aday veya isteklilerin %50'den fazla hissesine sahip ortakları ile başvuru veya teklifi imzalayan yetkililerinin yasaklılık teyitlerinin yapılmadığı sadece başvuruda bulunan tüzel kişi için kontrol yapıldığı tespit edilmiştir. Mezkûr mevzuat uyarınca kontrollerin tüzel kişilikler ile birlikte tüzel kişiliklerin %50'den fazlasına sahip hissedarları ile başvuru veya teklifi imza edenler için de yapılması gerekmektedir.

BULGU 24: Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmadan Özel Hakka Sahip Olmayan Kişiden Doğrudan Temin Suretiyle Hizmet Temin Edilmesi

Gerçek tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olmamasına rağmen fiyat araştırması yapılmadan doğrudan temin suretiyle hizmet alındığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Doğrudan temin*" başlıklı 22'nci maddesinde;

"Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

a) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.

b) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması".

Hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "*İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini*" başlıklı 22.3'üncü maddesinde, "*4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, ihale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması*

nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir. İdareler, 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (b) bendinin uygulamasında, (Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu-KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir.” denilmiştir.

Tebliğe göre 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinin (a) ve (b) bendine göre yapılacak alımlarda gerçek tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması gerekir. Bu özel hak sadece belirli bir hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa o zaman ilan yapılmadan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkündür. Doğrudan teminin bu bendine göre yapılan alımlarda “Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formuyla” ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılması ve fiyat araştırmasının yapılması gerekir.

Tablo 17: 22/a ve 22/b’den Yapılan Alımlar

Yaşlı Vatandaşlarımızın Ev Temizliklerinin Yapıtırılması Hizmeti	22/a Doğrudan Temin	Hizmet Alımı
Stant Alanı Kiralama Hizmeti	22/b Doğrudan Temin	Hizmet Alımı
Olivtech 2019 9. Zeytin, Zeytinyağı, Süt Ürünleri, Şarap Ve Teknolojileri Fuarına Katılım Sağlanması İçin Stant Kiralama Hizmeti	22/b Doğrudan Temin	Hizmet Alımı
Belediyemiz Hizmetlerinin Yapılan Projelerin Basın Organlarında Ulusal, Yerel Medya Ve İnternet Üzerinde Çıkan Haberlerin, Görüntülerin Takibi İçin Medya Takip Hizmeti Alımı	22/a Doğrudan Temin	Hizmet Alımı

Belediye tarafından tebliğde bahsedilen forma göre fiyat araştırmasının yapılmadığı ve hizmetin neden tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak forma yazılmadığı ve nitelik olarak özel hakka sahip kişilerden alınmadığı tespit edilmiştir.

Doğrudan temin usulüyle yapılan alımların mevzuata uygun olarak yapılması gerekmektedir.

BULGU 25: Geçici Görevlendirmelerin Mahsup İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamalar Yapılması

Geçici görev yolluğu için tahsis edilen ödeneğin amacı dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Ödeneklerin kullanılması*" başlıklı 20'nci maddesinin (d) bendinde; bütçeyle verilen ödeneklerin, tahsis edildikleri amaçlar doğrultusunda yılı içinde yaptırılan iş, satın alınan mal ve hizmetler ile diğer giderlerin karşılanmasında kullanılacağı ifade edilmiştir.

6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun "*Harcırahın unsurları*" başlıklı 5'inci maddesinde; harcırahın yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafını kapsadığı ifade edilmektedir.

Ayrıca Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "*Yurtiçi geçici görev yolluğu*" başlıklı 19'uncu maddesinde ise; geçici görev yolluklarının ödenmesinde görevlendirme yazısı veya harcama talimatının, geçici görev yolluk bildiriminin ve yatacak yer temini için ödenen ücretlere ilişkin faturanın ödeme belgesine ekleneceği belirtilmektedir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde geçici görev yolluğu ödeneğinden, yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafı gibi harcırahın unsurları olan giderlerin ve yatacak yer temini için ödenen konaklama bedellerinin karşılanabileceği anlaşılmaktadır.

Kamu İdaresince geçici görev yollukları için tahsis edilen ödenekten harcırah kapsamında olmayan eğitim, araç muayene ve reklam gideri gibi harcamalar yapılarak söz konusu ödenek amacı dışında kullanılmıştır.

Söz konusu durumun iş avanslarının geçici görev yolluğu avansları gibi verilmesinden kaynaklandığı değerlendirilmekte olup, İdare tarafından belirli bir amaç için bütçeye konulan ödeneklerin, tahsis edildikleri amaçlar doğrultusunda kullanılması ve harcamaların ilgili ödenek kalemlerinden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 26: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan İşçilerin Belediye Şirketinde İşçi Statüsüne Geçirilme İşlemlerinin Hatalı Yapılması

Belediye şirketinde işçi statüsüne geçiş işlemlerinde; güvenlik soruşturmaları olumsuz

olan işçilerin başkanlık oluru ile işe başlatılması, personel giderleri için belirlenen üst sınırın aşılmasına rağmen hizmet alım ihalesi kapsamında olmayan işçilerin başkanlık oluru ile işe başlatılması ve geçiş sürecinde mevcut ücretlerin arttırılması hususlarında mevzuata aykırılıklar tespit edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesinde, belediyeler ile bağlı kuruluşlarında 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan 657 sayılı Kanun'un 48' inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşıyan ve herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmamış olanların, belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabilecekleri hükmüne yer verilmiştir.

Aynı maddenin devamında belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalışanların istihdam sürelerinin, hiçbir şekilde sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçemeyeceği belirtilmiştir.

Bu hükümlere istinaden geçiş işlemlerine ilişkin süreci yürütmek üzere Seferihisar Belediyesi bünyesinde oluşturulan komisyonun yapmış olduğu çalışmalar sonucunda, 04.12.2017 tarihi itibari ile Belediye bünyesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihaleleri kapsamında çalışan ve başvuruda bulunan kişilerden 267 tanesinin belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılmalarına karar verilmiştir. Bunun yanında toplam 13 çalışan; 6 tanesi emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları gerekçesiyle; 3 tanesi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesi hükmüne istinaden 1 yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı ceza almaları gerekçesiyle; 4 tanesi ise güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda gelen bilgilerin değerlendirilmesinin olumsuz olması gerekçesiyle olmak üzere, belediye şirketlerinde işçi statüsüne geçirilmemiştir.

Söz konusu geçiş işlemlerine ilişkin mevzuata aykırı bir husus bulunmamakla birlikte bu tarihten sonra 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesi hükümlerine aykırı olarak aşağıda belirtilen hususlara rastlanmıştır.

A) Güvenlik Soruşturmaları Sonucunda Gelen Bilgilerin İncelenmesi Neticesinde Komisyon Kararı İle Belediye Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmeyen 4 Kişiden 3 Tanesinin Sonradan Verilen Başkan Oluru İle Belediye Şirketinde İşe Başlatılması

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesinde personel

çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşıyanların belediye şirketinde istihdam edilebilmeleri mümkündür.

Bu kapsamda geçiş işlemleri sırasında 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesi gereğince yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda gelen bilgilerin değerlendirilmesi neticesinde, tespit komisyonu tarafından 4 kişinin belediye şirketinde istihdam edilmemelerine karar verilmiş bulunmaktadır.

“Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar”ın 36'ncı maddesinde, tespit komisyonunun kararlarına karşı Valilik bünyesinde oluşturulacak “itiraz komisyonu”na başvurulabileceği bu komisyonun vereceği kararların ise kesin olduğu belirtilmektedir.

Söz konusu 4 işçiden 3 tanesi itiraz komisyonunun olumlu yönde bir kararı veya mahkeme kararı olmaksızın 01.04.2018 tarihinde Belediye Başkanı oluru ile belediye şirketinde işe başlatılmıştır. Söz konusu kişilerin herhangi bir mahkeme kararı veya itiraz komisyonu kararı olmaksızın Belediye şirketi bünyesinde işe başlatılabilmeleri mümkün görülmemektedir.

B) 04.12.2017 Tarihinde Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alım Sözleşmeleri Kapsamında Bulunmayan Kişilerin Başkan Oluru İle Belediye Şirketinde İşe Başlatılması

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesinde belediyeler ile bağlı kuruluşlarında sadece 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanların belediye şirketlerinde işçi statüsüne geçirilebilecekleri belirtilmektedir.

İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde İdarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının yüzde kırkını aşmayacağı belirtilmiştir.

Doğrudan hizmet alım sözleşmesi kapsamında çalışan işçi sayısının ise, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesine göre işçi statüsünde geçişe esas sözleşme kapsamında o iş için öngörülen işçi sayısını aşamayacağı belirtilmiş olup, ancak yukarıda belirtilen oranın altında kalan idarelerin şirketleri, bu oranın aşılmasına kaydıyla, işten ayrılanların yerine ve iş artışının zorunlu olduğu durumlarda idarenin talebi üzerine yeni işçi alımı yapabilecektir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar gereğince oluşturulan komisyonun yapmış olduğu çalışmalar sonucunda 04.12.2017 tarihi itibari ile Belediye bünyesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihaleleri kapsamında çalışan ve başvuruda bulunan kişilerden 267 tanesinin Belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılmalarına karar verilmiştir.

Söz konusu 267 kişinin Belediye şirketinde çalışmaya başlamasından sonra herhangi bir gerekçe belirtilmeksizin Belediye Başkanı tarafından verilen olurlar kapsamında çeşitli tarihlerde 136 kişi daha Belediye şirketi bünyesinde çalıştırılmaya başlanmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesine göre sadece personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlar belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılabileceklerdir. Yeni işçi alımları ise ancak işten ayrılmanın olması durumu ile iş artışının zorunlu olduğu durumlarda yapılabilecektir. İş artışının zorunlu olduğu durumlar ise belediyenin hizmet alanının genişlemesi, kanunlarla belediyeye yeni görevler verilmesi veya yeni hizmet alanlarının ortaya çıkması gibi iş artışını zorunlu kılacak durumlarda mümkündür. Bu halde dahi yeni işçi istihdamının İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde belirtilen %40'lık limit dikkate alınarak yapılması gerekmektedir.

Belediyenin şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri, İdarenin gerçekleşen 2018 bütçe gelirleri toplamının yeniden değerlendirilmesinde artırılması sonucu bulunacak miktarın % 50,81'ine ulaşmış olup Usul ve Esaslar'da belirtilen oran aşılmış bulunmaktadır.

Uygulamada iş artışına yol açabilecek herhangi bir gerekçe belirtilmeden, işten ayrılma durumları gözetilmeden ve Usul ve Esaslar'la belirlenen limit dikkate alınmadan geçiş kapsamında bulunmayan 136 kişi Belediye şirketi bünyesinde sonradan çalıştırılmaya

başlanmış olup bu hususun yukarıda belirtilen hükümlere aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

C) Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerden Bazılarının Geçiş İşlemlerinin Sözleşmelerinde Öngörülen Ücretlerin Artırılması Suretiyle Yapılması

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesinde; şirketlerde işçi statüsüne geçirilenlerden, geçiş işlemi yapılırken mevcut işyerinin girdiği işkolunda kurulu işyerinden bildirilenlerin ücreti ile diğer mali ve sosyal haklarının, bu madde kapsamındaki şirketlerde geçişten önce alt işveren işçilerini kapsayan, Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan ve süresi en son sona erecek toplu iş sözleşmesinin bitimine kadar bu toplu iş sözleşmesinin uygulanması suretiyle oluşan ücret ile diğer mali ve sosyal haklardan fazla olamayacağı belirtilmiştir. Bu hükümlere göre işçilerin geçişten önce tabi oldukları sözleşmeler kapsamında almakta oldukları ücretlerinde artış yapılması mümkün görülmemektedir.

Kurum bünyesinde daha önce personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında çalıştırılan işçilerin almış oldukları ücretler, geçiş süreci kapsamında yapılan sözleşmede genel olarak değiştirilmemekle birlikte toplam 4 kişinin ücreti çeşitli oranlarda artırılmıştır.

Tablo 18: Ücret Artışı Yapılan İşçilere İlişkin Liste

Sıra	Geçiş İşlemlerinden Önce Aldıkları Ücretlerin Asgari Ücret Karşılığı	Sözleşme İle Verilen Ücretlerin Asgari Ücret Karşılığı	Fark	Artış Oranı
1	140,00%	150,00%	10,00%	7,14%
2	205,00%	265,00%	60,00%	29,27%
3	120,00%	210,00%	90,00%	75,00%
4	180,00%	190,00%	10,00%	5,56%

Yukarıda yer alan tablodan da görüleceği üzere, bazı işçiler personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalışırken almış oldukları ücretlerin üzerinde ücretlerle Belediye şirketlerine işçi statüsüne geçirilmiştir. Bu işçilerin ücretleri %75'e varan oranlarda artırılmış olup bu uygulama 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesi hükümleri ile bağdaşmamaktadır.

BULGU 27: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Olmadan Faaliyet Gösteren İşyerlerinin Bulunması

Belediye ruhsat ve zabıta personeline yapılan denetimlerde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren 260 adet işletme olduğu tespit edildiği ancak bu işletmelerle ilgili işlem yapılmadığı görülmüştür.

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in;

“İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesi 1’inci fıkrasında “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.”

“Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde “Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

...

İfade eder.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yönetmeliğin yukarıdaki hükümlerinde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılıp çalıştırılmayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’un 3’üncü maddesinde de; işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili merciin, belediye hudutları ve mücavir alan içinde kalan işyerleri ve işletmeler için belediyeler olduğuna hükmedilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15’inci maddesi birinci fıkrasının;

(c) bendinde “Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek”

(l) bendinde ise “Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek”

Şeklinde yer alan hükümlerden de; gayrisihhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetimi yetkisinin, belediyelerinin görev ve sorumluluğunda bulunduğu anlaşılmaktadır.

Ancak, belediye ruhsat ve zabıta personeline yapılan denetimlerde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren toplam 260 adet işyeri olduğuna dair tespit yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak sadece 27 adet iş yerine müeyyide uygulandığı; 12 adet mühürleme, 9 adet ruhsatlandırma ve 6 adet kapatma işlemi yapıldığı görülmüştür. Söz konusu işyerlerinin bu şekilde faaliyet göstermesi, 5393 sayılı Kanun'un ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in yukarıdaki hükümlerine aykırıdır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesaplarında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Kişilerden Alacaklar Hesabındaki Alacak Tutarlarına Faiz Tahakkukunun Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenen Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Kamu İdaresine Ait Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar

			alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:2
4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci Maddesinin (b) Bendinde Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü İle İhaleye Çıkılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:17
Mal Alımlarının 4734 Sayılı Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır
Hizmet Alımlarının 4734 Sayılı Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır
Yapım İşlerinin 4734 Sayılı Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır

4734 Sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Harcamaların Yıllık Toplamının, İdare Bütçesine Bu Amaçla Konulan Ödeneklerin % 10'unu Aşması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:22
Fiyat Farkı Ödemelerinden ve İş Artış Tutarları Üzerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır
Belediye Meclisi Tarafından Verilen Borçlanma Yetkisi ile Yasal Borçlanma Limitinin Aşılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:3
Kurumun Yıllık Toplam Personel Giderlerinin, Bir Önceki Yıl Bütçe Gelirlerinin %40'ını Aşması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı

			raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:15
Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan İşçilerin Belediye Şirketinde İşçi Statüsüne Geçirilme İşlemlerinde 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 24'üncü Maddesi Hükümlerine Aykırı Uygulamalar Yapılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:26
Öğrenim Düzeyleri ve Tabi Oldukları Personel Kanunları Değişen Memurların İntibak İşlemlerinin Hatalı Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Bazı İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisinin Alınmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim

			Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:10
Faaliyeti Eğlence Hizmeti Olan İşyerlerine Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:9
Kamu İdaresinden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İşyerlerine Çevre Temizlik Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması ile Emlak Vergisi Tahakkukunun Eksik Yapılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:10
Emlak Vergisi Hesaplamalarında Kullanılan Bina İnşaat Sınıflarının Hatalı Tespit Edilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar

			alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:11
Kamu İdaresinin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı Taşınmazların, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:19
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin, Takip ve Tahsil Edilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bulgu:14
Ulusal Bayram Günlerinde Faaliyet Gösteren İşyerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma	2018	Tam Olarak Yerine	Bulgu hususunda gerekli

Ruhsatı Harcı Alınmaması		Getirildi	düzeltilmeler yapılmıştır
Yapım İşi İçin Verilen Süre Uzatımında Tüm Risk (all risk) Sigorta Poliçesinin Bu Süreyi Kapsayacak Şekilde Yenilenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltilmeler yapılmıştır.
Taşınmazların Tümünün Kayıt Altına Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltilmeler yapılmıştır.
Şirketlere Aktarılan Ortaklık Paylarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltilmeler yapılmıştır.
İlk Madde ve Malzemeler Hesabının Gerçeği Yansıtılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu düzeltilmediği için 2019 yılı raporuna tekrar alındı. Denetim Görüşünün Dayanakları

			Bulgu:1
Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Doğrudan Giderleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabının Hatalı Kullanılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Gelir Hesaplarına Kaydedilmesi Gereken Tutarlarının Emanet Hesaplarında İzlenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.